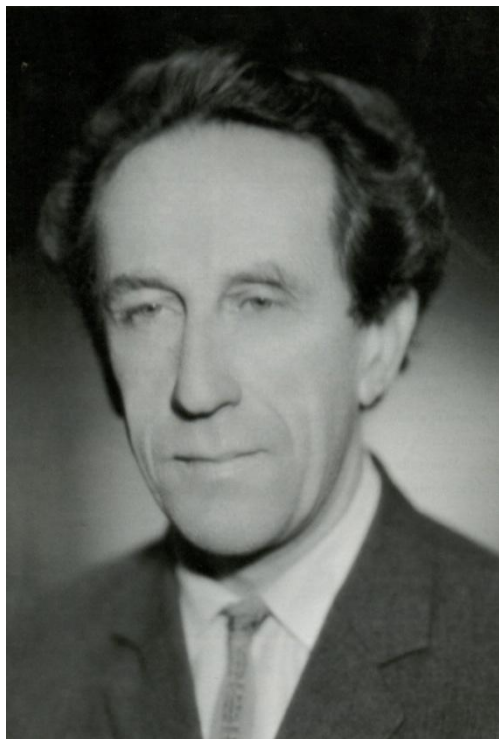

Vaikų gydytojui doc. Petruui Baubliui - 100 metų. Paroda

Pažymint visų gerbiamo ir mylimo vaikų gydytojo doc. Petro Baublio atminimą 2014 m. gegužės 23 d. Vilniaus krašto pediatrių draugija, Vilniaus medicinos draugija organizavo konferenciją (Senojo korpuso Didžiojoje auditorijoje, Antakalnio g. 57), skirtą žymiam šalies pediatrui atminti.

Ant namo (Šilo g. 40), kuriame gyveno P. Baublio šeima 1958-1973 m., atidengta atminimo lenta. Lietuvos medicinos biblioteka parengė parodą, kuri buvo eksponuojama konferencijos metu šalia didžiosios auditorijos.

Nuo 2014 m. birželio 10 d. paroda veikia LMB patalpose. Parodoje eksponuojami mokslo darbai ir pirmosios spausdintos publikacijos, leidiniai apie jį, kolegų, artimųjų prisiminimai, nuotraukos.

Virtuali paroda – galimybė susipažinti su visų Lietuvos mamų ir tėčių mylimu vaikų gydytoju tiems, kurie negali apsilankyti bibliotekoje.

Parengė Regina Vaišvilienė

Kiekvienam ligoniui reikia gydytojo užuojautos, kantrybės, jautrumo ir, žinoma, gero profesinio pasirengimo. Vaikų gydytojui šių savybių reikia dvigubai daugiau, o svarbiausia – meilės.

Petras Baublys

Petras Baublys

1914 05 23 – 1973 12 16

- Doc. Petras Baublys gimė 1914 m. gegužės 23 d. Lydoje (Baltarusija).
- 1931 m., baigęs gimnaziją, įstojo į Kauno universiteto Medicinos fakultetą.
- 1936 m. baigė medicinos studijas universitete.
- Dirbo Raudonojo Kryžiaus sanatorijoje Aukštojoje Panemunėje.
- 1937 m. - Kauno universiteto Medicinos fakulteto Vaikų ligų katedros asistentu.
- 1942 m. paskirtas Kauno kūdikių namų “Lopšelis” vedėju.
- 1942 – 1944 m. dirbdamas Kūdikių namuose gelbėjo nacių persekiojamų šeimų vaikus.
- Nuo 1944 iki 1973 m. dėstė Vilniaus universitete Medicinos fakultete.
- 1944 – 1954 m. – Infekcinių ir vaikų ligų katedros vedėjas.
- 1950 – 1958 m. - Sveikatos apsaugos ministerijos vyriausias pediatras.
- Nuo 1954 m. - VU Vaikų ligų katedros docentas.
- 1965 – 1973 m. vadovavo Lietuvos pediatrių mokslinei draugijai.
- Daug metų buvo žurnalų „Sveikatos apsauga“ ir „Pediatrija“ (Педиатрия. Журнал имени Г.Н. Сперанского , leidžiamo Maskvoje) redkolegijų narys.
- Parašė apie 150 mokslo darbų.
- Jam vadovaujant parengtas ir 1962 m. lietuvių kalba išleistas pirmasis „Vaikų ligų“ vadovėlis.
- Kartu su prof. L.Steponaitiene parašė knygą šeimoms „Vaikas auga“.
- 1969 m. P.Baublys apgynė med. mokslų kandidato disertaciją, o 1970 m. rugsėjo 9 d. jam suteiktas mokslinis docento vardas.
- 1973 m. gruodžio 16 d. žuvo lėktuvo katastrofoje.

- Petras Baublys apdovanotas Didžiojo Tėvynės karo II laipsnio ordinu, “Sveikatos žymūno” ženkleliu, dviem LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Garbės raštais.
- Jam suteiktas LTSR nusipelnusio gydytojo vardas.
- 1977 m. apdovanotas Pasaulio Teisuolio medaliu. Izraelyje, Teisuolių alėjoje, auga medis, pasodintas Petro Baublio garbei. 1993 m. apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi.
- 1994 m. Vilijampolėje prie Kūdikių namų “Lopšelis” (Kaunas, Lopšelio g. 10) atidengta memorialinė lenta.
- 1996 m. P. Baubliui suteiktas Lietuvos žydų bendruomenės garbės nario vardas.
- Jo vardu pavadinta gatvė Vilniuje, Santariškių medicinos miestelyje.
- 2014 m. gegužės 23 d. prie namo (Šilo g. 40.), kuriame gyveno gydytojas Petras Baublys su šeima, atidengta atminimo lenta.

Šeima

Petras Baublys kilęs iš žinomos Kauno pedagogų Piotro ir Zinaidos Baublių šeimos. Šeimoje augo šeši sūnūs. Petras Baublys pirmas iš dešinės.

Broliai Baubliai

Broliai Baubliai. Pirmoje eilėje iš kairės: Borisas, Rostislovas.
Antroje eilėje iš kairės: Mykolas, Jurgis, Petras, Sergijus. Apie 1935-1936 m.

Studijos Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultete.
P. Baublys iš dešinės penktas

Mokslo ir praktikos dermė

Kiekvienas vaikų gydytojas turi būti ir sumanus auklėtojas, kantrus pedagogas ir, žinoma, nuoširdus vaikų bičiulis.

Vaikai nemeluoja, - sakydavo jis. Todėl ir jiems negalima meluoti. Vadinasi abipusis pasitikėjimas. Ar ne jis bus svarbiausias gydytojo sėkmės laidas?

Vizitacija Vaikų kardiologijos skyriuje. 1970 m.

Nuo 1944 m. iki 1973 m. dėstė VU Medicinos fakultete

Vaikų ligų katedra apie 1948 m.
Pirmoje eilėje iš kairės: vyr. dėstytoja Liudmila Šuravinaitė-Steponaitienė,
katedros vedėjas Petras Baublys, vyr. dėstytoja Sara Oleiskienė

Vaikų ligų katedros dėstytojai su pediatriais–subordinatoriais. 1953 m.
Pirmoje eilėje viduryje doc. Petras Baublys

VU Vaikų ligų katedra 1956 m.
Iš kairės: doc. J.Usonytė, doc. P.Baublys, doc. L.Steponaitienė

Jungtinės Infekcinių ir vaikų ligų katedros kolektyvas (1956 – 1966).
Pirmoje eilėje iš kairės: Liudmila Steponaitienė, Povilas Čibiras, Bronė Luneckaitė, Janina
Usonytė, Petras Baublys; antroje eilėje: Raimondas Lučinskas, Juozas Ūsaitis, Petras
Kaltenis, Pranas Šimulis, Stasys Gurčinas, Eugenijus Broslavskis, Algimantas Raugalė. 1964 m.

Vaikų ligų katedra 1969 m.

Iš kairės: gyd. I.L. Indrėjaitytė, prof. L. Steponaitienė, doc. P. Baublys, doc. J. Usonytė,
stovi: ?, doc. P. Šimulis, doc. P. Kaltenis, J. Sadauskas, R. Lučinskas, A. Raugalė

Su gydytojais - kursantais. Doc. P. Baublys antras iš dešinės. 1970 m.

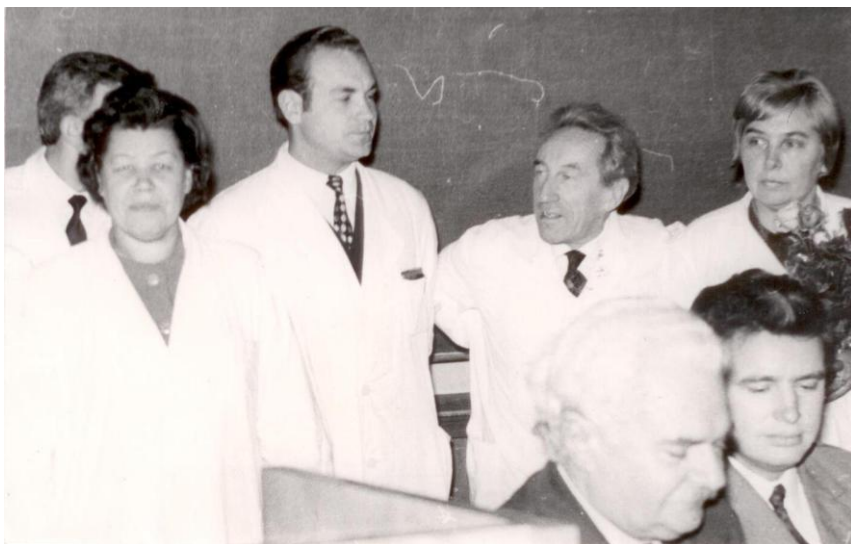

Vaikų ligų katedra 1972 m.

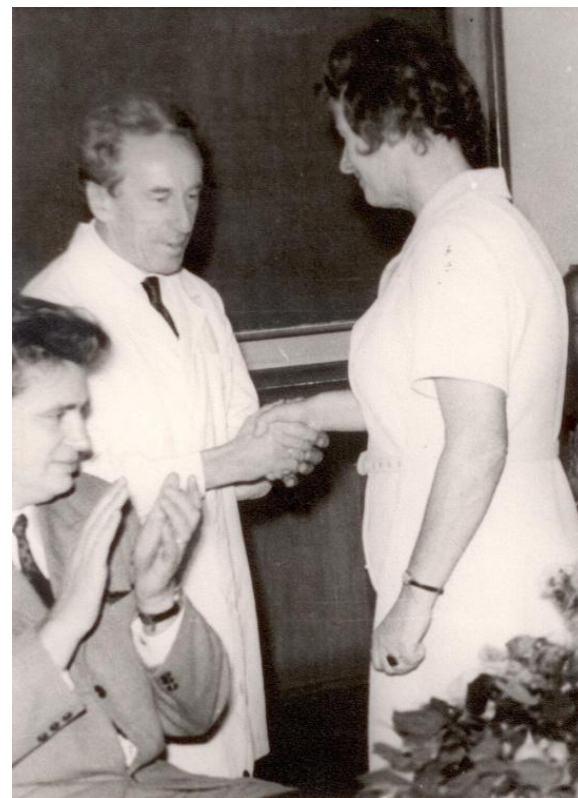
Iš kairės: gyd. I.L. Indrėjaitytė, doc. R. Lučinskas, prof. L.Steponaitienė, doc. P.Baublys,
stovi: A. Raugalė, P.Šimulis, P.Kaltenis, J.Usonytė, ? ?

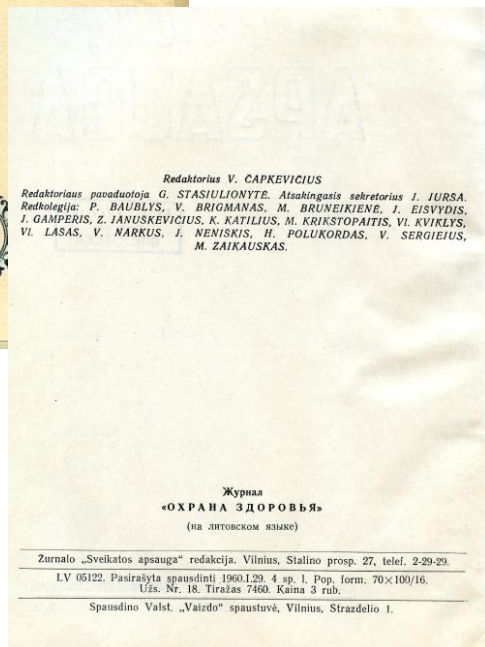
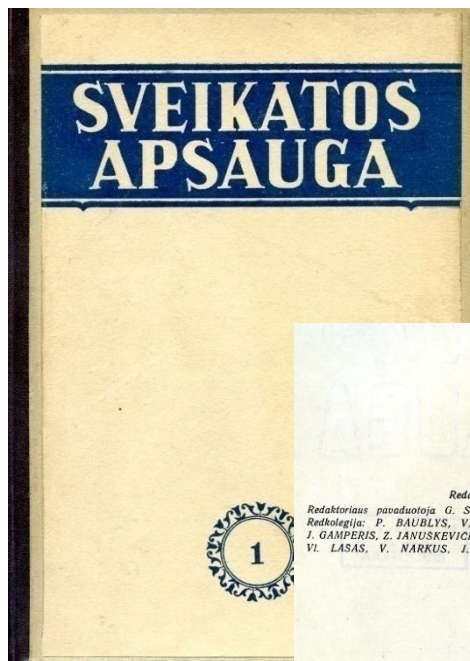
Petras Baublys skaito pranešimą

Mokslinėje konferencijoje. 1971 m.
Doc. P. Baublys antroje eilėje antras iš dešinės.

Sveikinimai jubiliejaus proga.
1964 m.

Daug metų Doc. P.Baublys buvo žurnalų „Sveikatos apsauga“ ir „Pediatrija“ (Педиатрия. Журнал имени Г.Н. Сперанского . 1922) redakcijų narys.

Skaudi netektis

1914 05 23 – 1973 12 16

1973 m. gruodžio 16 d. vykdamy į
tarnybines komandiruotes, lėktuvo
katastrofoje žuvo žymiausi Lietuvos
pediatrai:

Profesorė Liudmila Steponaitienė,
Docentas Petras Baublys,
Docentas Raimondas Lučinskas,
SAM vyriausioji pediatrė Ona Surplienė

Paskutiniai

Šeštadienį, gruodžio 15-ąją, bemaž visi Vilniaus universiteto Vaikų ligų katedros gydytojai, pasibaigus konferencijai, Panevėžyje, J.Miltinio teatre, žiūrėjo spektaklį "Mirties šokis". Gal tai būtų lemties? "Po spektaklio mes dar pasilikome Panevėžyje, o jie trise - doc. Petras Baublys, katedros vedėja Liudmila Steponaitienė ir doc. Raimondas Lučinskas, kurie turėjo skristi į Charkovą, išvažiavo į Vilnių, - pasakojo prof. Algimantas Raugalė, buvęs P.Baublio mokinys. - O pirmadienį rytą sužinojome, kad lėktuvas nukrito. Iš pradžių šios kalbos ėjo tik iš lūpų į lūpas, matyt, dar viliantis nuslėpti, kaip ir bet kokias kitas "stichines nelaimes" Sovietų Sąjungoje. Bet žuvo labai garsūs žmonės, tad nutylėti to buvo neįmanoma".

L.Steponaitienė (kairėje) ir ministerijos darbuotoja A.Žilėnė su svečiais iš Maskvos. 1969 m.

„Gydytojų lėktuvo“ katastrofa / Audrė SRĖBALIENĖ <http://metskaitlius.blogspot.com/2010/12/gydytoju-lektuvo-katastrofa.html> [Žiūrėta 2014 06 17]

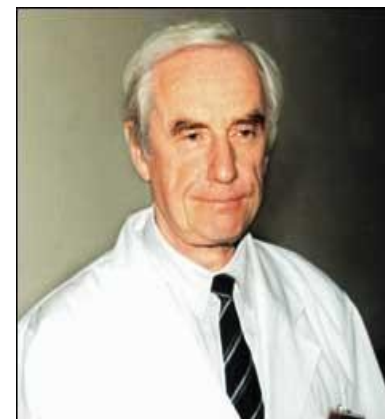
"Gydytojų lėktuvo" katastrofa / A.Srėbalienė // XXI amžiaus savaitinis žurnalas Ekstra. - 2002 m. rugsėjo 16-22 d. Nr. 36. Elektroninė prieiga adresu <http://www.lrytas.lt/ekstra/archyvas/2002/0916>

"Gydytojų lėktuvo" katastrofa

Lėktuvų katastrofų metas. Vien praėjusią liepą jų buvo šešios. Laimė, iki Lietuvos atsirita tik žinios apie jas. Tačiau kiekviena jų lyg elektra perlieja tuos, kurie kaip didžiausią sovietmečio nelaimę Lietuvoje prisimena "gydytojų lėktuvo" katastrofą.

Matyt, tuo pat metu, kai žvarbiai ir itin snieguotą 1973 metų gruodžio 16 dienos pavakarę gydytojas Alis Baublys sėdo Maskvoje į mašiną ir pasuko vakarų link, Vilniuje skrydžiui į Maskvą nuo žemės atsiplėšė Tu-124. Kažkur Rusijoje jiedu prasilenkė. Padangėse - tėvas, garsus vaikų gydytojas Petras Baublys, o žemėje - sūnus, tuomet dar mažai patirties teturintis gydytojas anesteziologas Alis.

Fatališkai įvykiai, matyt, tuo metu jau buvo susiklostę: garsiausi Lietuvos pediatrai skrido į sąjunginę pediatrių konferenciją Charkove. Kas nors galėjo numanyti artėjant nelaimę? Gal tik garsiojo pediatro žmonos širdis: Baublienė savo vaikams yra minėjusi, kad tuo metu, kai atsisveikindamas oro uoste tėvas jai pamojavo, širdyje virptelėjo kažkoks gaudulys. Bet, kaip dažnai būna, vargu ar kas nors suvokia fatališkų ženklų prasmę anksčiau, nei užklumpa nelaimė.

A.Baublys: „Su tėvu mes prasilenkėm kažkur Rusijoje“.

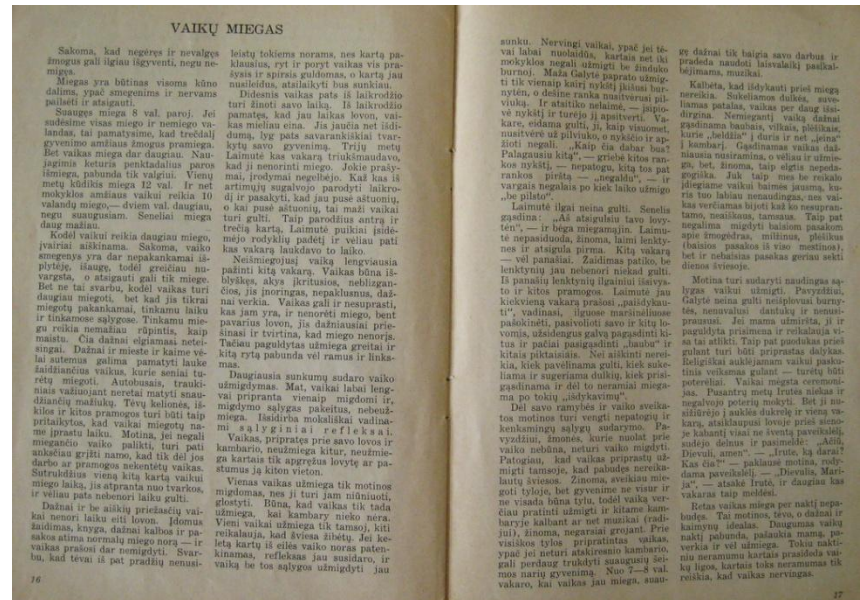

Docentas PETRAS BAUBLYS
Profesorė LIUDMILA STEPONAITIENĖ
Docentas RAIMONDA LUČINSKAS
palaidoti Antakalnio kapinėse

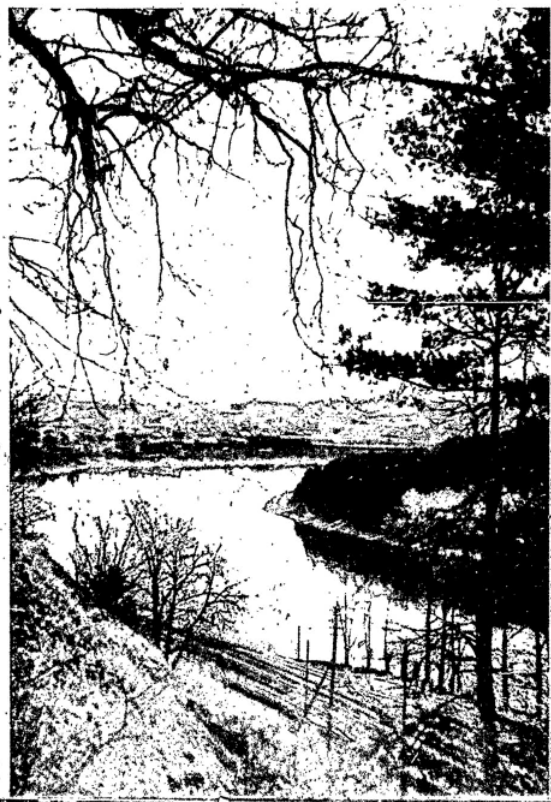
Publikacijos

Pirmieji straipsniai pasirodė žurnaluose
Motina ir vaikas, Sveikata ir darbas, Sveika šeima

SVEIKATA IR DARBAS

Nr. 21

**GRUODŽIO 1 D.
1940 M.**

vengti mitimo klaidų, visuomet užsilaikyti šyrai, saugoti savo nervų ir bendrai sveikatą — kiekvienas gali. Dar daugiau, kiekvienas gali pasirūpinti neperduoti savo vaikams predispozicijos ekzema, jeigu, sukurdamas šeimą, pasirinks asmenį iš šeimos, nesirgusios ekzema ir, bendrai gyvenime stengsis išvengti erzintojų, žinomai sukeliančių ekzema.

Ką daryti ekzema susirgus, kol bus gautas gydytojo nurodymas? 1) Neduoti ligai įsitenėti, — tuoj kreiptis pas gydytoją. 2) Dėti visas pastangas išaiskinti ligos priežastis:

tį. 3) Laikytis didžiausios švaros. 4) Nesi-
kasyti. 5) Neperšiltai vilkėti ir kloti. 6)
Vengti muilo, ir pastebėjus, kad ligai tatai
kenkia, vengti ir vandens. 7) Valyti sergan-
čią odą alyvų aliejumi, pienu, boro vandeniu
ar benzinu. 8) Tvarkyti virškinimą ir
tuštinimąsi. 9) Atsisakyti sunkiai virškinamų,
mėsinių valgių, visokių prieskonių. 10) Uždegimą
raminti atvėsinančiais kompreseliais, pvz.,
ramunėlėmis, 2% boro vandeniu etc., įtepti
borovazelinu ar kokiu odos kremu. 11) Esant
reikalui, ausimaudyti sėlenų vonioje (1 kg
sėlenų skystimo 1 voni).

Gyd. P. Baublys

Vaistų paruošimas, laikymas ir vartojimas

Vaistai gaminami iš įvairių augalų, žo-
lių, šaknų, sėklų, iš visokiųjų cheminių
junginių, rūkščių, druskų, šarmių ir organi-
nių cheminių junginių. Yra vaistų ir iš gy-
vulių produktų gaminamų, pavyzdžiui,
žuvų taukai spaudžiami iš žuvų kepenų,
kastoreum — iš bebro lytinių organų rie-
baus tepalo, lanolinas — iš avies vilnos rie-
balų ir panašiai.

Žmonės tiki, kad kai kurių gyvulių tau-
kai turi ypatingą gydomąją galią. Vaistinė-
je kartais prašoma net zuikio, meškos ir dar
kitokių taukų, kurių vaistinėse iš viso nėra.

Vaistai vartojami įvairiais būdais. Dau-
gelis vaistų geriama, kiti su tepalais įtrinami
į odą. Kai kurie vaistai suleidžiami po
oda: Žiūrime į tai, kad vaistai greičiau ir
stipriau veiktų.

Milteliai yra smulkiai sutrinti chemika-
lai ar žolelės. Jei jų davinys (dozė) turi
būti labai tikslus, tai jie susveriami ir išduo-
dami atskiruose popierėliuose. Nepavojingi
milteliai išduodami palaidi popierinėse dė-
žutėse, tik parašoma po kiek imti, pav., po
šaukštėlį ar panašiai. Jei milteliai neskaniūs,
pav., chininas, tai prie jų pridėdama cuk-
raus, sacharino, arba jie supilami į kapsules
iš želatinos, krakmolines oblates, kurios
nekramčius praryjamos. Imant miltelius iš

popierėlių, reikia stengtis juos visus iškra-
tyti, nes kartais ant popierėlių jų nemažai
lieka.

Tabletės arba „pinigėliai“ yra tie patys
vaistai, tik suspausti. Juose milteliai yra
tiksliai atsverti, jas vartoti yra dar pato-
giau.

Piliulės, žirneliai gaminami iš lakryčių
šaknies miltelių ir ekstrakto. Į jas galima
įdėti tik mažas vaistų dozes; piliulės daro-
mos iš stipriai veikiančių vaistų. Jas ypatingai
patogu praryti, net nepajutus vaistų
skonio.

Oblatės tai iš krakmolo pagaminti apva-
lūs apskritimėliai, kur vaistininkas įdeda
reikalingus vaistų kiekius. Oblates suvil-
gius vandeniu ar seilėmis labai patogiu ir
lengva nuryti, nepajutus vaistų nemalonaus
skonio.

Fabrikai kartais pagamina vaistus ypa-
tingos formos, panašius į pupas ar suplotus
žirnelius, baltos ar kitokios spalvos, blizgan-
čio, slidus ir saldaus paviršiaus. Tokie
yra vaistai nuo kirminų, vadinami „helmi-
naliai“ ir daugelis kitų. Tas pupelės reikia
iš karto ryti, nekramčius, nes jų viduje ga-
li būti labai nemalonaus skonio vaistai.

Kapsulės — tai iš želatinos padaryti per-
matomi nedideli kiaušinėliai, kurie pripildo-
mi neskanių skystų vaistų, dažniausiai rici-

81159-11054

SVEIKA ŠEIMA

LIETUVOS AKUŠERIŲ D-JOS LAIKRAŠTIS

Nr. 4

Redaguoja: Dr. K. GRINIUS ir Dr. D. KESIŪNAITĖ
Leidžia: LIETUVOS AKUŠERIŲ DRAUGIJA

1 9 4 0

Nr. 4

SVEIKA ŠEIMA

11

Dr. P. Baublys.

Kova su kūdikių viduriavimu*)

Kūdikių iki 1 metų amžiaus mirtingumas pas mus Lietuvoje dar labai didelis, daug didesnis negu kitose kultūringose šalyse. Jis kasmet mažėja, bet vis gi dar labai nežymiai, gal ir permažai, turint galvoj didelį valstybės susirūpinimą, skiriamas lėšas, visuomenės organizacijų, gydytojų, akušerių ir kito med. personalo intensyvią darbą.

Ar galima turėti vilties, kad ir pas mus kūdikių mirtingumas sumažės, kaip kitur? Gal kaltas klimatas, geografinė padėtis ir panašūs veiksniai? Jokių būdu. Ir pas mus Lietuvoje nevienodai vaikų miršta atskirose apskrityse, miestuose, atskiuruose gyventojų sluoksniuose. Pavainikių vaikų miršta virš trečdalis. Jeigu atskirai paėmus žydų kūdikių miršta tik 4—5 iš šimto, tai ir lietuviai gali 12—13% mirtingumą dar daug sumažinti, kasmet apsaugodami tautai apie 5 tūkstančius gyvybių. Iki metų amžiaus daug miršta nuo įgimtų trūkumų, nuo pneumonijų ir viduriavimų. Ypač viduriavimai sudaro giltinei gražų derlių. Vartant statistikos biuletenius, labai ryškus mirtingumo kreivės vasaros pakilimas. Per 4 šiltesnius mėnesius miršta tiek pat kūdikių, kiek per 8 likusius. Pneumonijos tur būt nužudo mažesnę kūdikių skaičių, nes žiemą mirtingumas ne kasmet ryškiau padidėja.

Kūdikių viduriavimai sunkus susirgimas. Jei kūdikio bloga konstitucija, jei jis jau ilgesnį laiką buvo netinkamai maitintas, susirgęs ne tuoj pradėtas gydyti, tai jis gaus vadinamą alimentarinę intoksikaciją, kurios prognozė ir gerojo ligoninės gydymo pašoksta — iki 90% mirtingumo. Iš viso geriau ligą perspėti, negu susirgus gydyti. Vasaros viduriavimas — kaip tik sunkiai gydomas, bet palyginamai lengvai išvengiamas susirgimas.

Alimentarinė toksikozė — apsinuodijimas maistu — tai tikresnis pavadinimas negu priprastas — viduriavimas. Viduriavimas, vėmimas yra tik ligos reiškiniai, gal net organizmo apsigynimas, kuriuo kūnas pašalina, kas jam kenkia. Ligos esmė yra ta, kad iš netinkamo, blogai suvirškinto maisto, susidaro nuodai, kurie pakliuvę į kraują, nuodija kūną, kenkia širdžiai, kraujagyslėms, smegenims, kitiems kūno organams. Ta

*) Pranešimas Liet. Mot. ir Vaik. Gl. Organizacijų Sąjungos Gail. ses. ir akušerių 1940. V. 20 d. suvažiavime Kaune.

Mokslo darbai

ВИЛЬНЮССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. В. КАПУКАСА

БАУБЛИС П. П.

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПРОФИЛАКТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ ВАЖНЕЙШИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ДЕТСКОГО ВОЗРАСТА

№ 758 — Детские болезни с детскими инфекциями

Д о к л а д,
обобщающий печатные труды, представленные
для защиты на соискание ученой степени
кандидата медицинских наук

ВИЛЬНЮС — 1969

SVEIKATOS APSAUGOS ORGANIZACIJA

SANITARINIS ŠVIETIMAS KOVOJANT UZ VAIKŲ SVEIKATOS APSAUGĄ

P. BAUBLYS

Tarybinei sveikatos apsaugai būdinga profilaktinė kryptis. Ne gydymas, bet pastangos užbėgti ligai už akių yra svarbiausias ir garbingiausias tarybinių gydytojų uždavinys.

Mūsų laikais turi būti labiausiai geriamas ne tas gydytojas, kuris išgydo sunkiausias ligas (tuberkuliozinį meningitą, toksinę dispepsiją), bet tas, kurio globojamoje aplinkėje vaikai vis rečiau serga tuberkulioze, nesergera dispepsijomis, negauna sunkesnio rachito, nesergera infekcinėmis ligomis. Viso to galima pasiekti tik nuolat ir kruopščiai dirbant.

Gydytojo pediatro, dirbančio ne tik lopšelyje, darželyje, mokykloje, bet ir ligoninėje, konsultacijoje, darbo apimtis yra visų pirma profilaktinė.

Iš visų vaikų ligų profilaktikos priemonių sanitarinis švietimas yra bene efektyviausias.

Beveik 100% visų vaikų gimsta ligoninėse ir gimdymo namuose. Ten motinos su naujagimiais išbūna bent aštuonetą dienų. Tai ilgas laikas, kuris turi būti panaudojamas motinoms apmokyti. Apmokant motinas, nėra reikalo aiškinti joms apie sifilį, bruceliozę, hipertoniinę ligą; su motina reikia kalbėti tai, kas jai tuo laiku svarbiausia ir labiausiai rūpi: apie jos kūdikio sveikatą, kaip tą sveikatą išlaikyti, kaip kūdikį maitinti, apręngti ir apkloti, kada išnešti į lauką, kada duoti sulčių, vitaminų, kaip apsaugoti nuo rachito, viduriavimų, džiovos. Būtinai reikia papasakoti apie BCG vakciną, kokiais sumetimais ji naujagimiui duodama ir kaip veikia, kada kartoti skiepijimą. Čia pat reikia priminti ir skiepijimą nuo raupų, dizenterijos ir kitų ligų.

Apylinkės gydytojas privalo pirmą kartą atsilankyti pas naujagimį ne jo gydyti, bet susipažinti su juo, jo motina, buto sąlygomis, motinos žiniomis apie kūdikį.

Reikia pabrėžti, kad pirmų apylinkės gydytojo apsilankymų pobūdis, jų kultūra dažnai nulemia tolimesnio sanitarinio švietimo ir profilaktinio darbo sėkmingumą. Kaip gražiai gydytojas bekalbėtų apie švarą, apie kūdikio apsaugą nuo infekcijų, tos kalbos mažai duos naudos, jei gydytojo darbai neatitiks žodžių, pvz., jei į kambarį nenusivalęs kojų, kalbės nenusirengęs viršutinių rūbų, apžiūrės vaiką nenusiplovęs rankų ir pan.

Tą patį tenka pasakyti ir apie lopšelio gydytoją. Jis turi ypač gerą auditoriją, kurią sudaro motinos. Jos labai pasitiki gydytoju, medicinos personalo globaliai palieka savo brangiausią turtą — kūdikį. Tarp lopšelio personalo ir motinų turi būti ypatingai glaudus kontaktas. Čia svarbu ir vieninga auklėjimo kryptis, ir vieningas režimas, ir suderinta įstaigos ir namų dieta. Ma-

LIETUVOS TSR VIII RESPUBLIKINĖS
GYDYTOJŲ PEDIATRŲ KONFERENCIJOS

PRANEŠIMŲ TEZĖS

ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ

VIII РЕСПУБЛИКАНСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
ВРАЧЕЙ ПЕДИАТРОВ ЛИТОВСКОЙ ССР

Из-за повторного заболевания возвратились почти исключительно искусственно вскармливаемые дети, в большинстве случаев — больные астматическим бронхитом.
За этот период умерли только искусственно вскармливаемые дети — 8 детей.

Выводы:

1. Дети, вскармливаемые естественно, болели легче, их пребывание в стационаре было короткое, исход заболевания более благоприятный.
2. Экссудативный диатез, острые расстройства пищеварения чаще бывают у детей, вскармливаемых искусственно.
3. Гнойные заболевания более часты у искусственно вскармливаемых детей.

ГИПОТРОФИЯ РЕДКОЙ ЭТИОЛОГИИ

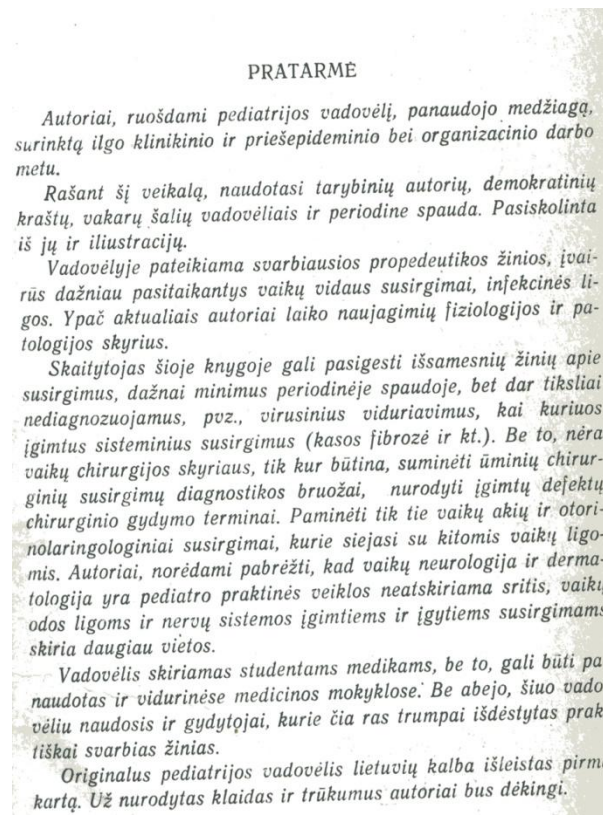
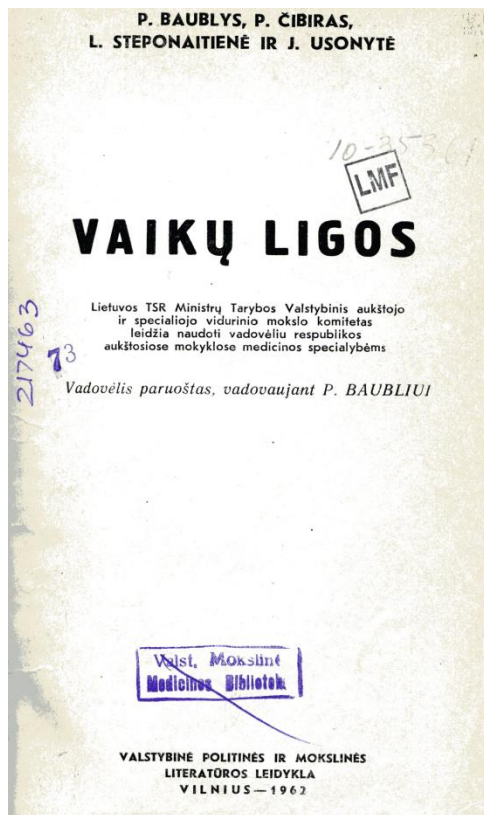
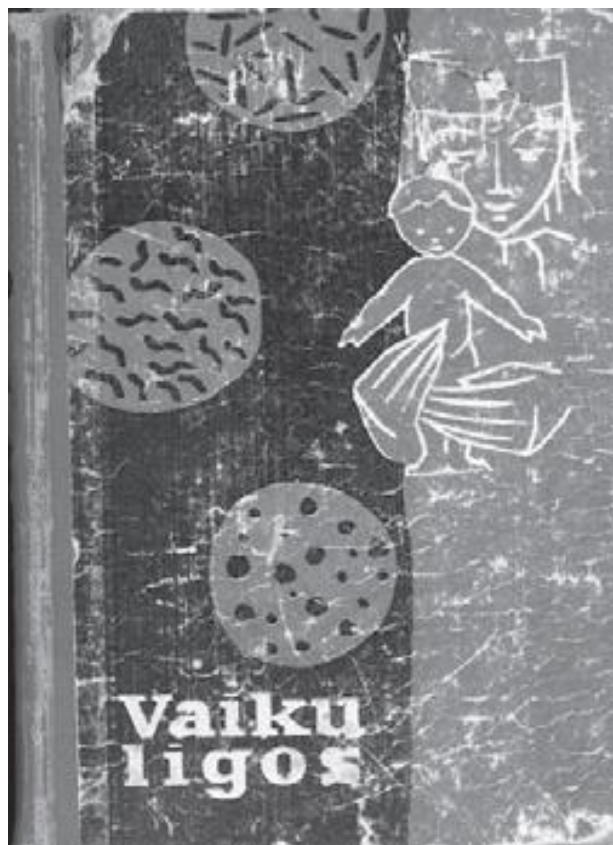
1. Степонайте, П. Баублис, Р. Лучинскас

Кафедра детских болезней Медицинского факультета Вильнюсского университета им. В. Капсукаса)

Из 560 детей, болевших гипотрофией и лечившихся в Вильнюсской гор. клинической больнице в 1961—1965 г.г., у 110 больных этиология была редкой. Ее причины были следующие:

Заболевания пищеварительного тракта
(63 случая)

волчья пасть	—2
Атрезия пищевода	—2
аэрофагия	—1
пилороспазм	—14
пилоростеноз	—16
пупочная грыжа	—3
кольцевидная поджелудочная железа	—1
Атрезия двенадцатиперстной кишки	—1
перфоративный перитонит	—1
стеноз тонкой кишки	—3
фиброз поджелудочной железы	—4
целиакия	—1
нонротация	—1

Pirmasis originalus vaikų ligų vadovėlis lietuvių kalba. 1962 m.

vaikų ligos

PRATARMĖ

Pirmasis vaikų ligų vadovėlis lietuvių kalba pasirodė 1962 metais. Per praėjusį laikotarpį medicina labai pažengė į priekį. Pasikeitė vaikų anatomicinės-fiziologinės ypatybės. Dėl akceleracijos, būdingos mūsų epochai, vaikai greičiau auga ir bręsta. Pasikeitė ir ligų struktūra, labai padažnėjo virusinių ligų, kurios savo ruožtu pakeitė kitų ligų kliniką. Išaiškinta ir išstudijuota paveldimumo reikšmė, genetinių faktorių įtaka įvairių ligų išsivystymui. Todėl Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Vaikų ligų katedros darbuotojai nutarė leisti ne antrąją vadovėlio laidą, o parašyti jį iš naujo, kuriame vaikų ligų propedeutika ir pačios ligos būtų išdėstytos šiuolaikinės medicinos šviesoje.

Sudarant šio vadovėlio turinį, buvo įtraukti visi Gydomojo fakulteto programos klausimai. Tačiau yra ir papildomų, neįtrauktų į programą skyrių, nes jie bus naudingi pediatriinio skyriaus studentams bei gydytojams, kurie taip pat šiuo vadovėliu naudosis.

Vadovėlis parengtas, organizuojant ir vadovaujant prof. L. Steponaitienei, dalykiškai jį redagavo doc. P. Kaltenis.

Autoriai: P. Baublys, P. Kaltenis, R. Lučinskas, A. Raugalė, L. Steponaitienė, P. Šimulis, J. Usonytė. 1976 m., antras leidimas.

LMF B 576K

61279 ✓

KODĖL KŪDIKIUI REIKALINGAS MOTINOS PIENAS?

Motinos pienas, pačios gamtos paruoštas, – tinkamiausias jos kūdikiui maistas.

Motinos pieno sudėtyje yra viskas, kas reikalinga kūdikiui gyventi ir augti.

Motinos pienas yra švariausias ir lengviausiai virškinamas.

Motinos pienas yra pigiausias, jo nereikia ruošti, virti ir šildyti.

Motinos pienas saugo kūdikį nuo vasaros viduriavimų.

Motinos pienas saugo kūdikį nuo rachito, plaučių uždegimo, infekcinių ligų.

MAITINKITE KŪDIKĮ 5 KARTUS PER PARĄ kas 4 valandas, pradedant 6-tą valandą ryto ir baigiant 10-tą valandą vakaro. Tik mažą ir silpną kūdikį maitinkite 7 kartus, kas 3 valandas, pradedant 6 val. ryto ir baigiant 12 valandą nakties.

MAITINIMO TVARKA NAUDINGA ir kūdikio virškinimui ir motinos sveikatai, nes duoda jai naktį pasilsėti ir dieną netrukdomai dirbti savo darbą.

Maitinkite kūdikį savo krūtimi: pamaitinusios nutraukite likusį pieną ir atiduokite jį pieno neturinčiai motinai arba motinų pieno surinkimo punktui.

PIENO DONORĖS kaip ir kraujo donorės atlieka garbingą uždavinį. Už motinos pieną užmokama pinigais ir duodamos papildomos maisto normos.

STOKITE Į PIENO DONORIŲ EILES, tuo jūs išgelbėsite ne vieno kūdikio gyvybę.

61281 ✓

SAUGOKIME VAIKUS NUO DIFTERIJOS

1. DIFTERIJA — labai pavojinga apkrečiama liga. Ja serga vaikai. Ir suaugę gali apsikrėsti ir susirgti.

2. APSIKRĖSTI DIFTERIJA galima nuo ligonio, kai jis kosi, čiaudi, kalba, net ir nepilietus prie jo. Difterijos nematomos užkravos baciilos sklinda aplink ligonį, todėl jo rūbai, patalynė, indai, knygos, žaislai yra kitiems pavojingi. Ne tik ligonis, bet ir pasveikęs nuo difterijos, gali dar ilgą laiką apkrėsti kitus. Taip pat **BACILŲ NESIOTOJU** gali būti suaugęs, kuris buvęs pas ligonį, tinkamai nenusivalo. Jis gali pernešti ligą.

3. LIGOS PRADŽIA pažinti labai svarbu, nes reikia tuojau gydyti. Po 2–7 dienų nuo apsikrėtimo pakyla karštis, pradeda skaudėti galvą, gerklę, piktina vemti. Gerklėje ant migdolinių liaukų atsiranda paraudimas, baltos plėvės, kurios užslenka ant minkšto gomurio, liežuvių. Jei difterija atsiranda gerklose, vaikas pradeda kosėti, užkimsta, pradeda dusi, mėlynoja. Tokiu atveju, tuoj nesuteikus pagalbos, vaikas gali žūti. Pavojinga ir gerklės difterija, taip pat rečiau pasitaikanti nosies ir kitokia difterija. Bacilų nuodai per kraują išsėlojami po visą kūną, apnuodija širdį, nervus. Po difterijos vaikai gana pavojingus gyvybei širdies uždegimus, kojų, rankų, akių paralyžius, kurie daro vaiką luošu.

4. GYDYMAS lengvas ligos pradžioje. Todėl vaikui panašiai susirgus, tuojau reikia šauktis gydytojo. Kol gydytojas atvyks, ligonį reikia atskirti nuo kitų ir neleisti į butą nieko svetimo, ypač vaikų.

Gydytojas, pripažinęs ar įtaręs difteriją, turi kuo greičiausiai suleisti vaistus — priešdifterinį serumą ir pasiūti ligonį i ligoninę.

GYDYTI DIFTERIJOS NAMIE NEGALIMA, nes ligonį reikia laikyti atskirai nuo sveikų ir reikia mokėti jį slaugyti.

5. KAD LIGA NEISPLISTŲ, išvežus ligonį bute daroma dezinfekcija — valymas. Visi namiškliai turi išsimaudyti, persivikyti, baltiniai turi būti išvirinti. 7 dienas, išvežus ligonį, negalima iš namų išeiti ir svetimiems į juos įeiti.

6. KAD VAIKAS DIFTERIJA NESUSIRGTŲ, reikia saugoti jį nuo apsikrėtimo. Jei vaikas suėję su sergančiu, reikia suleisti jam difterijos serumo ir 7 dienas išlaikyti jį atskirai. Serumas apsaugo tik kelias savaites. Kad apsauga nuo difterijos būtų nuolatinė, reikia vaikui suleisti anatoksiną (paskiepyti prieš difteriją).

7. SKIEPYKIME VAIKUS DIFTERIJOS ANATOKSINU. Tie skiepai taip apsaugo vaikus, kad jie serga bent 8 kartus rečiau; jei ir suserga, tai serga daug lengviau ir nepavojingai. Skiepyti vaikus nuo difterijos reikia nuo 1–9 metų, jei yra epidemija, tai nuo 0,5 metų. Skiepijimas pakartojamas po 3 savaičių ir po 3–6 mėnesių, tada apsauga tikresnė. Dar tikčiau, jei vėliau kasmet suleisti skiepus.

8. DIFTERIJOS SKIEPAI NEPAVOJINGI sveikam vaikui, o apsaugo jį nuo baisios ligos. Jei skiepijimo vieta kiek paskausta, parausta, vaikas sukarščiuoja, nereikia išsigosti, tai nepavojinga. Jei vaikas skiepytas anatoksinu ar gavęs difterijos serumo, reikalui išitikus, jam galima ir vėl serumo suleisti, tik gydytojui reikia apie buvusius suleidimus pranešti.

2

P. BAUBLYS

VAIKŲ EPIDEMINIS PARALYZIUS

(Poliomielitas)

VALSTYBINĖ
POLITINĖS IR MOKSLINĖS LITERATŪROS
LEIDYKLĄ

2

LIETUVOS TSR SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
RESPUBLIKINIAI SANITARINIO SVIETIMO NAMAI

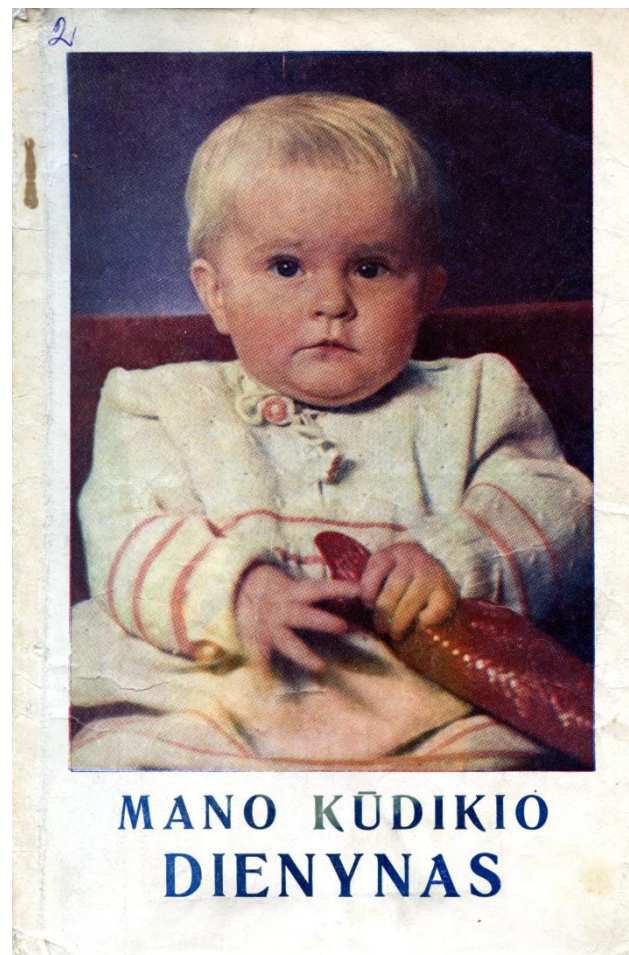
P. BAUBLYS

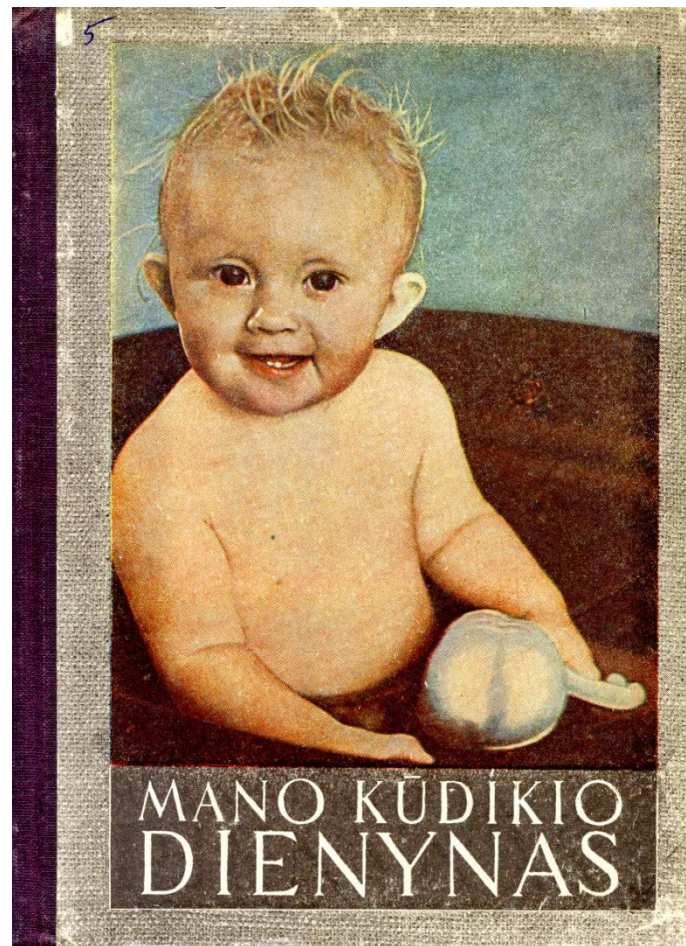
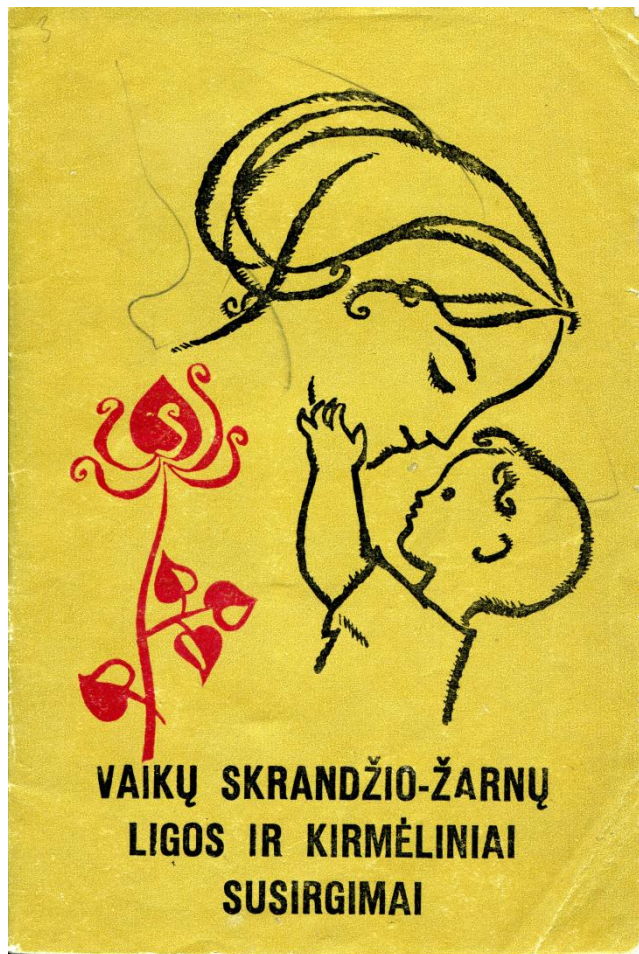
RACHITAS

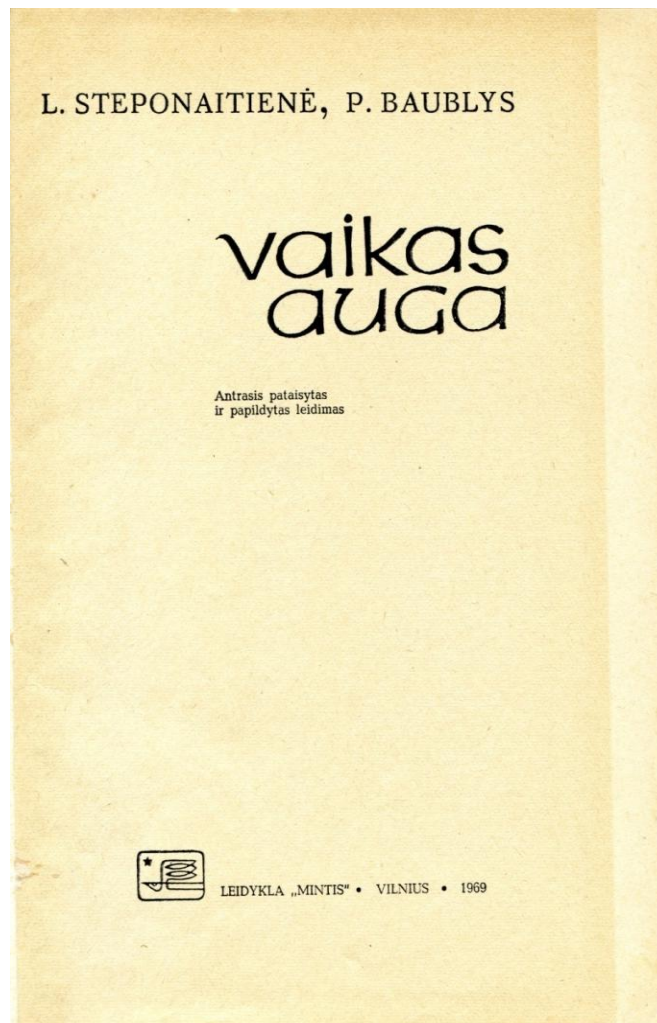
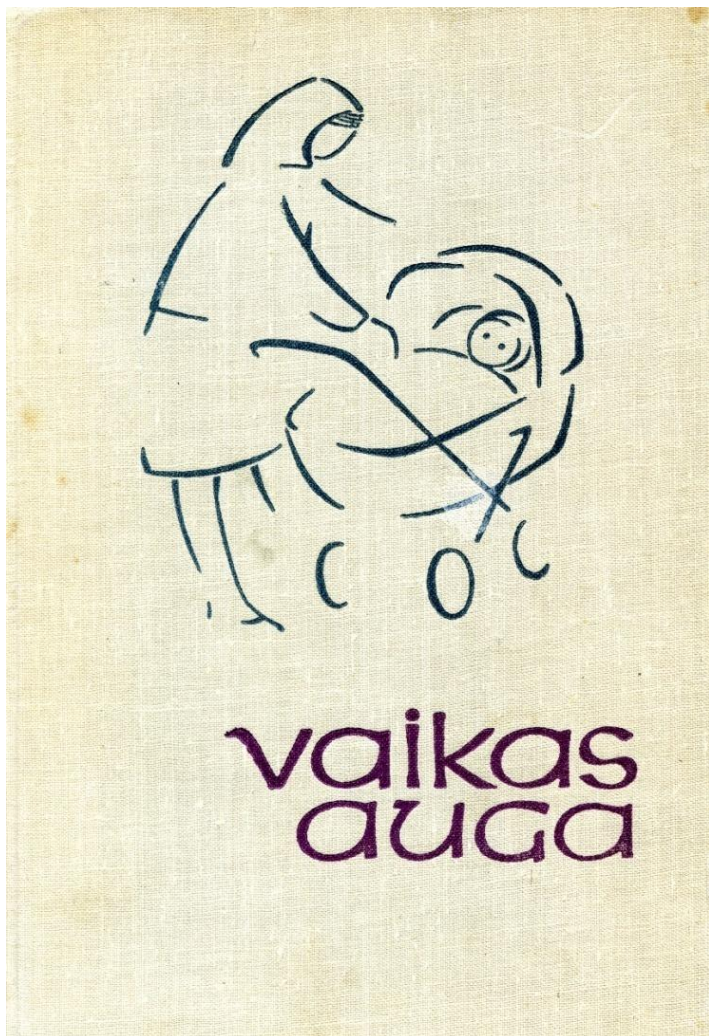
(ANGLISKOJI LIGA)

VALSTYBINĖ
POLITINĖS IR MOKSLINĖS LITERATŪROS
LEIDYKLĄ

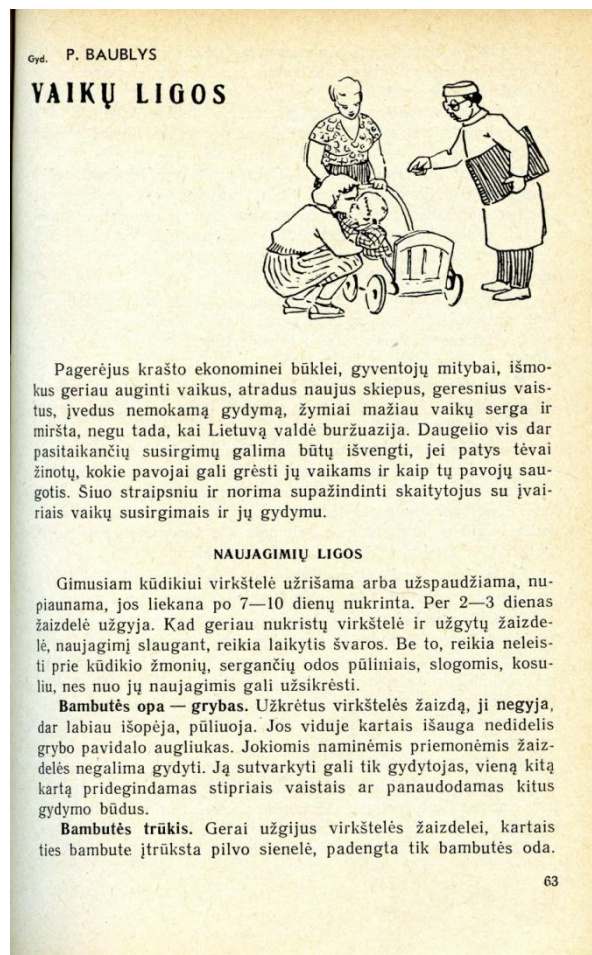
Visuomenei skirti sveikatos švietimo leidiniai

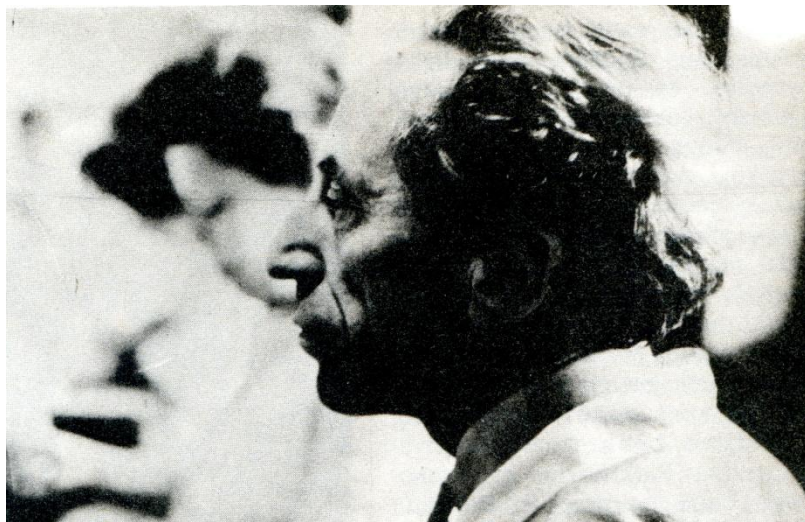

Pirmasis vadovėlis – žinynas tėvams

Autorių kolektyvo leidinys

Gydytoją Petrą Baublį prisimenant

Tėvas nekalbėdavo gražiais žodžiais apie gydytojo profesijos garbingumą, apie pašaukimą. Matai sergantį žmogų ir jauti norą jam padėti, juo labiau, jeigu išmanai, kaip tą daryti.

Dr. Alis Baublys

Vladas MINIUS

ateik vėl, daktare

Šioje, jauniems skaitytojams skirtoje apybraižoje, remiantis autentiška biografine medžiaga, pasakojama apie įžymaus vaikų gydytojo, pedagogo ir humanisto P.Baublio gyvenimą ir veiklą. Vilnius, Vaga, 1984. – 78 p.

Srovė pagavo nešti mane į upės vidurį.
Mėginau kojomis pasiekti dugną. Kur tau, vos
nepaspringau vandeniui. Nejaugi paskęsiu?
Itūžęs rankomis talžiau upės sūkurius.

-Teisingai! Tik drąsiau! Ir kojomis, kojomis
spirksis!

Pajutau, kaip už peties mane nutvėrė tvirta
ranka. Ji ir prilaikė, ir pamažu stūmė į krantą.
>

Vogčiomis pakėliau akis. Vyriškis šypsojosi
paprastai, draugiškai. Nedidelio ūgio, liesas,
bet kažkokia stiprybe paženklintas.
Ištiesė ranką:

- Susipažinkim!

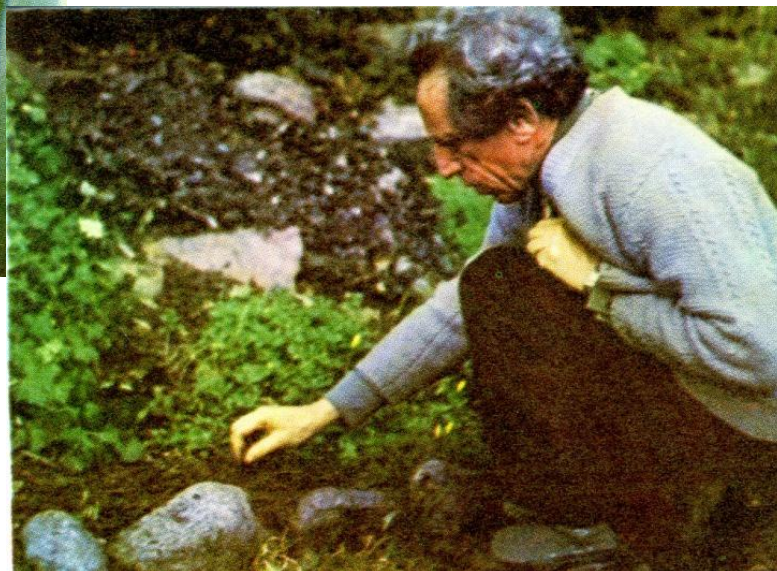
Nuo tos dienos pažinojau Petrą Baublį
keturiasdešimt metų. Mediką, pedagogą,
humanistą. Gydytoją, kuris be galo mylėjo
vaikus ir kurio laukdavo mažieji ligoniai.

Apie jį ir papasakojau šioje knygelėje.

Autorius gydytojas, rašytojas Vladas
Minius

Klausiате, kada būdavau laimingas? Iš karto ir neatsakysi. Turbūt, kai pasveikdavo vaikas... Kai paskaitydavau įdomią knygą... Kai palangėje prasiskleisdavo naujas tulpės žiedas, paties pasodintas, puoselėtas.

Gydytojų Petro Baublio ir Dalios ir Vytauto Triponių šeimos mėgo keliauti baidarėmis Lietuvos ežerais ir upėmis. Baidarių žygis Nemunu nuo Bielicos iki Jurbarko. 1970 m.

Petras Baublys su broliais, gyvenančiais emigracijoje. Londone

Birutės ir Kazio Ambrozaičių vestuvės. Greta Ambrozaičio sėdi Jadvyga Balčiūnaitė-Krikštopaitienė (Marijono Krikštopaičio žmona). Antroje eilėje viduryje Petras Baublys

P.Baublys buvo piršliu buvusios studentės gydytojos Vidos Poškutės vestuvėse.

Į 1963 m. VU MF studentų laidos anketos dėstytojams klausimą “Ar iškrėtė kursas Jums kokį triuką?”, doc. P. Baublys atsakė-“Studijų metu nepamenu. Tik per Vidos Poškutės vestuves orkestras “Bocmano” (berods Čekuolienės) vadovaujamas grojo per garsiai ir per ilgai - ar ne tris paras be pertraukos.”

Iš knygos Žmonių sveikatai pašvęsti gyvenimai / D.Triponienė, G.Česnys .- Vilnius, 2003

Gydytojas Petras Baublys per medikų šventę Žydiškėse.

“Jam išėjus aš labai daug praradau...”

Taip apie savo tėvą sakė sūnus. Jo žodžius pakartojo Daktaro mokiniai. Tą patį pasakytų ir tūkstančiai Lietuvos motinų. Petriui Baubliui rytoj būtų sukakę aštuoniasdešimt vieni...

IRENA ŠALKAUSKIENĖ

Jeigu... ne tas lemtingas lėktuvo reisas. Žinia tarsi žaibas trenkė visai Lietuvai. Respublikos pediatrija liko be didžiausių mokytojų ir praktikų.

Bėgu mintimis į klaidias 1971-ųjų vasaros dienas ir naktis, kai akyse gėso vos metukus persiritusi dukrytė. “Jauni, dar turėsit vaikų”, - guodė pagyvenusi gydytoja, įtarusi kraujo vėžį. “Vežkit pas daktarą Baublį”... Tas nedidukas žmogus sositinės Šilo gatvėje buvo paskutinė viltis... O kiek tokių siaubo

priblokštų motinų ramino ir guodė daktaras Petras Baublys? Kiek mažylių išplėšė iš mirties nagų? Šiam dideliame žmogui dėkingi visi jo mokiniai. Anot Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Vaikų ligų klinikos vadovo profesoriaus Algimanto Raugalės - buvusio daktaro Baublio paciento, studento, kolegos, klinika gyvena docento Petro Baublio dvasia. 1991 metais iš Vaikų ligų katedros ji perorganizuota į kliniką. O katedra ir buvo gydytojo Petro Baublio kūryba.

Nukelta į 6 p.

“Jam išėjus aš labai daug praradau...”

Su žmona 1967-aisiais.

Atkelta iš 1 psl.

Rengdama straipsnį apie šį ypatingo talento ir refo darbštumo gydytoją, kalbėjau su daugelio jį pažinojusių žmonų. Taciau Petro Baublio asmenybę, charakterį, mato požiūrą, gerbiamai atkeldama vertybių, iš jo trijų vaikų, Vilniaus universiteto II anestezijos-renaucijos klinikoje vadovo medicinos mokslų daktaro ALJO BAUBLIO prisiminimai.

“Su tėvu nuėjį patys geriamis mano vaikystės įspūdžiai. Ryškiausi man to laiko, kai mes atvažiavome gyventi į Vilnių. Tai buvo 1945 metai, kai praėjus, kai universitetas iš Kauno persikėlė į Vilnių. Gyvenime medikame A. Mickėvičius, garsus samdyje. Netis buvo labai šviesi, o garsus žals - distilės pūdas. Sklebdas vandenius, įvairus amšius. Tėvas iš vaikystės nerio distilų potėvių kėbulais, ypač vilniai. Mai mane prie Nemuno, Viltijos, kur amšius buvo gėmųzijos diskontais. Iš jų laukų ir kelionų pomėgių, ypač buidieriai. Dabų vadovė daktarė lygiuote. Na, mane buvo daug ty žygių namu. Mes vienu lygiu irgi nemėdžiavome. Apie 1950 metus tėvas padarė mano vaikų, kuriu būdais. Nėryje ir pliusdavo. Geduloje jo maitindavo iš Vilekampių. Meno vienu lygiu irgi daktarė (jei prie amšius tekstais - lenkai). Ai, brifis, tėvas, laimėjus su kaisi, vėlyb laimėjome. Krutavoni, Lakių, daktarė, Zelenas. Šis vaikų pomėgių išliko visuam gyvenimui.

man. Jau ir sukūrė šeimas visų plaušdavo buidierius Nemuno, Zelenas.

Tėvas man iš vaikystės, Netis, kaip jis spėdavo, nos darbo nematė: ligoninėje, universitete ir ministerijoje, kur laukė bus spūdis vėlybų vėlybų pūdas, maistai vaizdavo ir nematė.

Tada daktarė pūdas išvėlybų skleidavo ligoninėje. Kartais ir mane pašildavo. Šis laimėjimas man buvo amšius. Dabar tokių ligoninių netiki. Jie tipdavo šalia ligoninės, į pievą. Lakiui, taryt, atėjį iš karo aviacijos, nekreipdavo dėmesio į sąlygas, nebūvo reikiu. Šaip tėvas prigalvodavo vėlybių užsiėmimų - tai fotografuoti man mokė, tai magnefonu dūrė. Visur mas įtraukdavo, todėl vaikystė - kupina įspūdžių.

Ju labai mylėjo senąjį Vilnių, vaizdavo jo laimėjimus. Labai domėjosi meno architektūra, tad skatydavo lenkšias iš pūdas ligonnyje. Skleidavo pūdas vaizdavo jo Vilnių ypač įsiminė. Tėvas daug atkino, pūdas kodo.

Vaikystė buvo tikrai graži, nors po karo, matyt, materialiai nebūvo lengva gyventi. Bet man, vaikams, tai netapo didele problema. Mes emėmės, jog yra dar vergin-gamty. Taryje, Taryje, vaikų, kai dangiui nekėjo. Tėvas spėdavo, tai laukė mylėjo valdus. Jau patikėdavo, kai pū mane atkino daktarę ir kelionės jos prisimėdavo. Jie skatino draugystę.

Mes, vaikai, didelių problemų

Daktaras apžiūri mažąjį pacientą.

Nuotraukos iš šeimos archyvo

tėvui nekėlėme. Šunų, auksu, iškėsdavo - per užpakali rikiu ka yra sudavęs... Jis buvo nepiktas, bet griežtas žmogus. Prie sve-timų būlo nepuolėdavo, ornamėse kartais pasitakydavo. Darbe, sakydavo, jam nereikėjo kelti baltus. Užkaldavo, kad žmonės įėjus ty patikėtinę toną.

Mano buvo medicinos sesuo, daktarė Kauno klinikoje. Ten ir suipažino su tėvu. Po karo ji jau nebuvo. Daktarė buvo vaikai - viltis, juo jau darbo ir namuose. O ir žmonių mūsų šeimoje niekad nerūko. Ugi laika gyvenso tėta su vaikais.

kurios vyros buvo ištemtas, grįžti tik po 15 metų. Aupome kartu su dviem pusseserėmis. Pas mus užtaugo ir kitas pabrėžis - Henri-kas Gobys - mamos seseris sūnus. Tėvas jį lėdo į mokolius. Henri-kas tapo medicinos mokyklų daktaru, deia, anksčiau mity nuo širdies ligos. Meno, tame nedideliam 4 kambaryje Zvėryno namuke nuolat gyvenso dvi šeimos.

Gai todėl apie 1955-56 metus tėvas Šilo gatvėje pradėjo statyti namą. Dugai dirbome patys. Darbai prie statomo namo, sklypo tvarkymas - irgi ryškūs vaikystės prisiminimai.

Tėvas labai mėgo literatūrą, teatą, operą. Mane mažą vesdavosi į teatrą. Turėjo nemažai draugų, kolegų ir kaimynų. Po karo Zvėryne buvo daug inteligentių. Bendravo su gydytoja Liudmila

kynga “Tolerancija kaip kultūros principas”. Tada ji buvo laikoma nelabai tinkama, nes komunistams buvo sugretintas su fašizmu. Tėvo eigose tolerancijos buvo labai daug. Stebėdavau jo bendravimą su žmonėmis kaime. Jis su visais mokojo bendrauti, vienodai gerbi visus. Gerbi bet kurį kitą žmogų - tokia buvo jo nuostata.

Mama gyvenso lyg tėvo šešelyje. Ji viską darė, kad tik tėvas galėtų sėkmingai dirbti. Tiesa, buvo dar vienas tėvo pomėgis - kulinarija. Jis gamindavo netradicinius valgius, dažnai pats sugalvojė, ar kur paskaityti. Rimto veidu mama atkino, kad tai labai gaudu ir maistinga. Be mamos, ir tėvo nebūtų buvę liedų labai gražiai sugyveno.

Mama mirė prieš porą metų. Širdies liga.

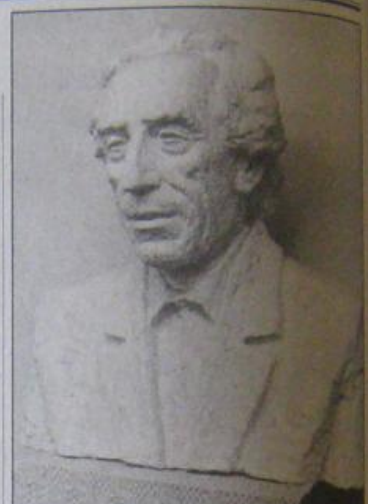
nelį kaip labai gabų pradžios mokykloje pastebėjo popas ir už savo pinigais leido į gimnaziją, Mokytojų seminariją. Apie 1915-16 metus jis dirbo Vilniaus krašto švietimo inspektoriui. Tai buvo labai aukštos pareigos, alga buvo 2 tūkst. rublių per metus. Augo 6 vaikai, senelė nedirbo, bet laukė namuose dvi tūkst. Per Pirmąjį pasaulinį karį jie buvo pasitraukę Rusijon; mano tėvas gimė Lydoje, kiti broliai - dar kitur. Po karo grįžo į Lietuvą. Tuomet senelis ir pradėjo dirbti direktoriumi. Sykį mena, plaukė su tėvu buidierius, suradom namą, kuriame jie gyvenso, taip pat žmoniją, kurie mūsų šeimą prisiminė.

Tėvas buvo labai sveikas, judrus žmogus. Jis niekad be darbo nesėdėdavo. Daug skatydavo, eidavo į miestą arba priziūrėdavo geleis. Turėjo nemažą biblioteką, ypač mėgo klasiką - buvo sukaupęs daug rusų autorių kūrinių. Aš dažnai svajau klausiu, kaip jam užlėkdavo laisvę? Gal ty ryšių mažiau buvo? Dabar ji ties daug ko nespėjame.

Labai įsimintinos įvėntės, kai tėvas demonstruodavo savo kultūrinio gebėjimus. Ypač tai išryškėdavo per Kovo 8-ąją, kai kelias bičiulių rengdavo savo moterims pūda. Didelį. Tai pas vieną, tai pas kitą kaimyną. Dažniausiai pas mus, nes keturi seni pažįstami buvo kalta pasistatę namus. Mokoje jie linksmintis idomiai, išradimai. Nei gerai daug reikėjo, nei ty valgių buvo tiek, kiek dabar. Bet šimones, išdaigų, juokio netrūko. Man atrodė, tėvas buvo pagrindinis ty pokylių organizatorius. Ir profesorius Vyklys. Mažai ty žmonijai jau likę gyvų.

Tik dabar suprastu, kas dejos polario metas. Matydavau, kaip tėvas susikrauna lapamius, miegoti nema. Kitą dieną išgirstam tinklekas - ką įsėvė, ma... Kaip tai buvo sunku! Man buvo 5-6 metų, broliai 3-4.

Tėvas labai įjutnai ragavo į visai, kas suiję su karo. Sykį maiterpiu į žmonių komedijos apie karą, kvatojau iki alėsur. Jis sėdėjo rikiškas, pasėm man pasėk: iš akis dalyką nesėjukiama. Namuose, sėdė ralyti recenziją, bet, man atrodė, niekas jos nesėmė. Meno, jai praidas bendradarbiau-vimui su užsėm, buvo atvykę vėlybių gydytoja. Tėvas laukė kalbėjo vėlybiškai, todėl ai jo paklėmė, ar nenorėję pasikalbėti. Jis at-

Jeinanti jį į Vaikų kliniką pastinka Petro Baublio buitas. RAIMONDO URBAKAVIČIAUS nuotrauka

sėkė. Matyt, madas buvo toks gylis, ir jo samone vėlybių tuta karo būvį žūptę. Nors vėlybių literatūrai meko, skaitė.”

Daktarę Petrą Baublį karas palietė tiesiogiai. Kaune jis dirbo kūdikų namų vedėju. Juose slėpė žydų vaikus, gelbėjo nuo pražūties. Dėkinga žemalio valstybė apdovanojo gydytoją Teisumo medaliu, jo garbei pasodintas medelis.

Tėvas mokojo daug kalbų. Tais laikais ju labai gerai mokė. Klaseje jėdū su A. Churgina varžėsi, kuris geriau išvers Homera. Mokojo vokiečių, prancūzų kalbas, pramoko angliskai, rusiskai kalbėjo labai gerai (mūsų giminėje yra rusų baltarusių kraujo), o lenkiskai - laisvai. Šiomis kalbomis skaitė net specialiąją literatūrą. Pūskaldavo ir italiskai.

Aljo Baublys suko į mediciną atėjus atsitiktinai - šis specialybę pasirinko kelias bendradiklas. Vienas geriausių vaikystės draugų - Raimondas Lidskaskas juvo toje pat aviakatastrofoje. Kaip ir Aljo pasirinkimo tėvų?

“Manau, buvo potėnkintas. Mes jauime dvišiolis artum, bet intymiomis temomis nekalbėdavome. Nėbome tokios tradicijos. Nėbent “ilijadiu” koks rimtas reikalas. Medicinos mokslų kandidato disertaciją parašiau tėvui

dar gyvam esant. Kad man pūtikia tema, nori matyti, laukotaria, haigus mityvėdavo. Manau, tėvas būvį namai patenkintas.

Pradžioje net nesėmė mus užgryviusis tragedija. Kad dabar pagalvoju, tėvas būvėdavo nedug - tik 59 metai. Man jį 55. Tada jis man atrodė daug irrensis, jaunat vėlybių žmonių visada atrodė senai... Lėgė la, kad jis taip anksti išvyko. Labai daug prisimėdau. Kd mį jo naas, to nesuprasti, nepūti. Gailla, nesulauki, jį ir Lėvė nepūklėdome.”

Aljo Baublys kaip ir jo tėvas, be gydytojo dirbo ir pedagogų darbe. Karti ne šim nepūti. Toks būvė ir tėvas. Man jį sukosdavo, jog mity daktarė vosi pirmadienį “atlikti” pūskaitas. Valdėdus, visų švėm tik malkinamiam darbu - viskus gydyti.

Daktaras Petro Baublio išėjo iš gyvenimo, patėdus daktarė pradėto darbo (tėvas, su mity pagarbą prisiminimais, jė kaip tikrą inteligentų - pūskaitas ir nematė karyje - pūskaitas bei vėlybiomis. Pūskaitas mediciko. Lietuvos pūskaitas atkūrė atsiminimais. Tada pūskaitas gėlis ant jo kape, atkūrė nio kaplėmė.

Gydytojas humanistas, rizikavęs savo gyvybe

Elena MIKNEVIČIENĖ
Gydytoja pediatrė

Neregėto žiaurumo Antrasis pasaulinis karas pasiglemžė milijonus žmonių. Hitlerinė karo mašina naikino žydų tautybės žmones - nuo naujagimio iki žilagalvio senelio. Šis precedento neturintis žudymas buvo tęsiamas vokiečių okupuotoje Lietuvoje. Lietuvių pasipriešinimas nežmoniškamui buvo balsas tyruose. Tačiau daug lietuvių, rizikuodami savo ir šeimos gyvybe, kiek galėdami gelbėjo žydų tautybės žmones.

Didelį istorinį žygdarbį atliko mano kurso draugas, Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto 1936 metų absolventas Petras Baublys. Petras, pirmasis iš mūsų 83, įgijęs medicinos gydytojo diplomą tais pačiais 1936 metais, atlikęs gydytojo praktikai privalomąjį stažą, kaip perspektyvus mokslininkas ir pediatrjos katedrai tinkamiausias vadovas (profesorė V. Tumėnienė buvo solidaus amžiaus) buvo pakviestas į Vaikų kliniką asistentu. Gilino žinias pediatrjos moksle, spausdino mokslinius darbus žurnaluose, ruošė medžiagą daktarinei disertacijai. Jau buvo išlaikęs egzaminus, privalomus doktorantui, jo darbu buvo labai patenkintas profesorius Vladas Lašas (1892-1966), tačiau viską sustabdė nuožmusis Antrasis pasaulinis karas.

P. Baublys drąsiai stojo į kovą už nekalčių žmonių gyvybę. Profesorė V. Tumėnienė pritarė jo sumanymui vykti į Kauno kūdikių namus ir tenai globoti geto vaikus. Rizikuodamas savo šeimos, dviejų sūnų, žmonos gyvybe, jis apsigyveno šiuose namuose. P. Baublys, šių namų direktorius, gydytojas, gelbėtojų organizatorius ir globėjas, po Damoklo kardu čia intensyviai dirbo nuo 1942-ųjų vasario iki 1944-ųjų kovo mėnesio. Niekam neatsakoma prašymui priimti vaikėlį. Naktis. Skambutis. Už durų - gyvas ryšulėlis. Mažas vaikelis, kartais ir paaugintas - 2-3 metų su drabužėlių kraiteliais, su žaisluokais...

Gestapas atkreipė dėmesį, kad P. Baubliui atėjus dirbti į kūdikių namus, labai padaugėjo pamestinukų. Daug paaugintų buvo stumdami pas ūkininkus, ypač į Suvalkiją, o čia vis nauji, nauji...

Prasidėjo gestapininkų vizitai. Jie tardė sesėles, slauges, vartė dokumentaciją. Edmunda Butkute, seselė, dirbusi šioje įstaigoje 1939-1975 metais, pasakojo, kokia nervinė įtampa, kokia baimė lydėjo visus geto vaikų gelbėtojus gestapininkų vizitų metu. Seselė Pranciška Vytovytė, dirbusi kūdikių namuose 1928-1967 metais, dažnai prisimindavo baisiąsias dienas, kelusias visiems gelbėtojų mirties pavojų. Pasakaba ir melle P. Baubliui suteikdavo jėgų tolesnei veiklai ir nelaimingųjų globai. Kai gestapininkas paklausė, kieno tos 6 ir 8 metų amžiaus mergaitės, gelbėtojos namų koridoriuje, ji atsakiusi: "Mano giminaitės". Jos iš tiesų buvo žydų tautybės pediatro Jėdo Jaukeles. Čia jos išvengė mirtino pavojaus.

Marcelė Jasaitytė, nuo 18 metų amžiaus globojusi našlaičius šiuose namuose, įnešė į P. Baublio kabinetą mažą stalielį, padengę gražia baltą staltiese, padėjo iškepti, dar karštą žaisl. Pastatė butelį konjako, didoką kavos puodelį ir mandagiai pakvietė "svečius" pailsėti nuo sunkaus darbo.

Gestapininkai sutiko. Pakilo nuo knygomis, popieriais apkrauto stalo ir mielai ėmė vaišintis. P. Baublys vis pasakojo įvairias įdomias istorijas, anekdotus... Gestapininkai, ištuštinę konjako butelį ir gerai apdorję keptą žaislį, "pavargę" ir darbą užbaigti pasižadėjo už kelių dienų. Buvo 1944 metų vasaris. Daug kitokių rūpesčių atsirado. Kūdikių namai nebebuvo dėmesio centre... Petras Baublys grįžo į Vaikų kliniką, kuriai ruošiamas vadovas. Profesorė V. Tumėnienė, jau buvusi pirmame tremiamųjų sąraše, tik dr. Vytauto Girdzijausko iniciatyva perrašyta į kitą sąrašą.

•••••
Tos trys seselės, gelbėjusios ir globojusios geto "pamestinukus", jau iškeliavusios Anapolin.

Tačiau dar gyvena Ona Bartninkaitė, kuri tuo metu buvo P. Baublio "dešinioji" ranka. Ji su siaubu prisimena, kai eidama rytą į darbą radusi prie Kūdikių namų tvoros gyvą ryšulėlį ir greitai nunešusi P. Baubliui. Jiedu išvynioję rado miegančią kelių mėnesių mergytę. P. Baublys pasiūlė jai Onutės vardą. O. Bartninkaitė mielai sutiko. Ji buvo mažiausiųjų skyriaus globėja. Namie turėjo sodą. Kasdien pagamindavo sulčių, pirmiausia jomis pavašindavo "savo" Onutę. Didesnėmis susmulkintu obuoliu paduodavo. O. Bartninkaitė nuo 1945 m. dirbo vaikų poliklinikoje Viljampolėje, vėliau II klinikinės ligoninės Vaikų poliklinikos medicinos registratore. Tai ypatingai aukštos vardinės kultūros žmogus. Paslaugi, visiems dovanojanti šypseną ir gerą žodį, visu buvo gerbiama, mylima. Ji ne tik gėtė vaikus globėjo. Ji ir jos motina globojo gete gyvenančių Ickų šeimą, sutarėję vietoje, prie tvoros, atleidavo tie žmonės ir jiems buvo paduodamas maistas.

•••••
Dar aidint patrankų žuviams, P. Baublys buvo pakviestas į Vilniaus universitetą vadovauti Vaikų ligų ka-

tedrai, tuo pat metu jam pavestos Lietuvos Respublikos vyriausiojo pediatro pareigos. Jis visas savo jėgas ir sumanumą skyrė gerų gydytojų pediatrų paruošimui ir jų darbo Respublikoje organizavimui bei tobulinimui. Visoje Lietuvoje P. Baublio gydytojai laukė kaip nuosirdžiausio konsultanto, patarėjo, malonaus draugo. P. Baubliui vadovaujant, 1962 m. buvo išleistas vadovėlis "Vaikų ligos". Jis yra parašęs ir atspausdinęs daug įvairiomis temomis mokslinių ir populiarių darbų. 1969 m. apgynė kandidatinę disertaciją, tuo apibendrindamas visus savo darbus. Tais pačiais metais jam buvo suteiktas mokslinis pedagoginis docento vardas. P. Baublys buvo aktyvus visuomenininkas. Jis įnešė didelį indėlį į Lietuvos pediatrjos istoriją, buvo vienas žymiausių Lietuvos pediatrų, žinomų toli už mūsų krašto ribų. Iš tolimiausių vietovių besikreipiantys tėvai su sergančiais vaikais visuomet būdavo konsultuojami, ar būtų diena, ar gili naktis.

1973 metais lektuvo katastrofoje nutrūko P. Baublio gyvybės siūlas. Liko nebaigta rašyti knyga apie naujagimių ligas, dar daug kitų planuotų darbų...

•••••
Neseniai Vilniuje savo knyga "Atgal į Lietuvą žydų šeimos pėsčakais", pristatęs Amsterdame ir Paryžiuje gyvenantis rašytojas ir kino režisierius Philo Bregsteinas BNS korespondentui sakė, kad medžiaga apie antisemitizmą aprašė Lietuvoje ruošiamą Hagoje anglų kalba išeinančiam merraciui "Anti-Semitism Research" ("Antisemitizmo tyrimai"). Philo Bregsteinas yra šio leidinio redaktorius kolegijos narys ir vienas autorių.

Apie tai, kad Lietuvoje nepersekertamas kelias antisemitizmo aprašymams, rašo ir Lietuvos žydų izdžiamas biuletenis "Lietuva Antisemitizmas".

Idomu, kada žydų veikėjai susimanytų ir pasvertų lietuvių pagalbą jų žydų dirbo sovietinėje sistemoje taršais, kaip prasidėjo lietuvių sudarytojų Turety būti taika.

IŠTIKIMYBĖ HIPOKRATO PRIESAIKAI

Gegužės 23-ją gydytojui - humanistui, pediatrai, docentui Petriui Baubliui būtų sukakę 85 metai. Šiai datai paminėti žydų kultūros lektoriuje įvyko susitikimas, kuriame dalyvavo P.Baublio dukra Sigita, sūnus Alis, buvusios įžymaus vaikų gydytojo bendradarbės medicinos seserys Jelena Ubarevič ir Jadvyga Stančiauskaitė-Liepinaitienė, Antrojo pasaulinio karo metais drauge su juo dirbusios Kauno kūdikių namuose, Vilniaus universitetinės vaikų ligų klinikos vedėjas prof. Algimantas Raugalė ir kiti.

Susitikimas buvo surengtas lektoriavimo vadovės Fridos Zimanienės bei Cemacho Šabado žydų gydytojų sąjungos iniciatyva. Susitikimo dalyviai pasidalijo jaudinančiais prisiminimais apie gydytoją-humanistą.

J.Ubarevič nepaprastai šiltai papasakojo, kaip jis mėgo drauge su vaikais puošti kalėdinę eglutę žaislais, pačių vaikų pasigamintais...

J.Stanciuskaitė-Liepinaitienė su giliu jauduliu prisiminė laikus, kai dirbo vadovaujant įžymiajam gydytojui. Jai atrodo reikšminga, kad P.Baublys išgelbėjo žydo gydytojo Abramavičiaus dukrą, o po karo Abramavičius, kuriam pasisekė išvengti žūties, išgelbėjo jos sunkiai susirgusį sūnų.

P.Baublys 1936 m. baigė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą ir buvo pakviestas į vaikų kliniką asistentu. Jo kolegų nuomone, jaunas bendradarbis laikui bėgant turėjo tapti žymiu mokslininku, puikiu pediatrijos srities specialistu. P.Baublys rinko medžiagą daktaro disertacijai.

Humanistinių pažiūrų žmogų, jį sukrėtė žydų likimas. Pačioje nacių okupacijos pradžioje žydus siuntė į getą, jie neteko visų žmogaus teisių ir buvo pasmerkti to-

taliniam sunaikinimui. P.Baublys negalėjo susitaikyti su mintimi, kad šalia jo žūsta niekuo nekalti žmonės. Nuo 1942 m. vasario iki 1944 m. kovo dirbdamas Kauno kūdikių namų vyriausiuoju gydytoju, jis apsisprendžia: rizikuodamas savo ir šeimos - žmonos ir dviejų sūnų - gyvybėmis, jis į Kūdikių namus priima nelegaliai iš žydų geto išneštus kūdikius. Ir tokiomis nežmoniškomis sąlygomis jis liko ištikimas Hipokrato priesaikai - gelbėti žmones, kuriems gresia mirtinas pavojus.

Daktaras P.Baublys parengė ištisą žydų vaikų gelbėjimo sistemą. Slapta iš geto išneštus vaikus palikdavo kaip pamestinukus prie Kūdikių namų durų. Čia juos "rasdavo" ištikimos gydytojo bendradarbės ir padėjėjos Jelena Ubarevič, Marcelė Jasaitytė, Pranciška Butkutė, Jadvyga Stančiauskaitė, Ona Bartninkaitė, Elena Montvilaitė... Nusilpusius nuo bado, ligų, nežmoniškų geto gyvenimo sąlygų vaikus pagydydavo, pamaitindavo ir išsiųsdavo į ūkininkų šeimas.

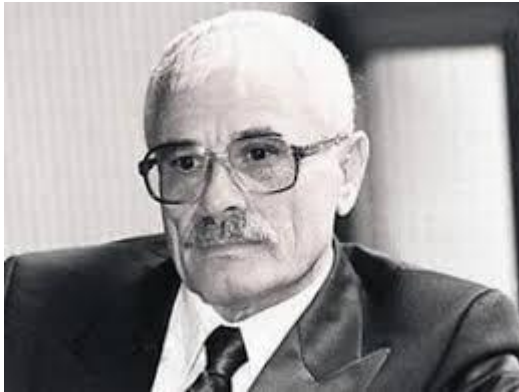
P.Baublio gyvybė tragiškai nutrūko 1973 m. gruodžio 16-ją, sudužus lektuvui, kuriuo jis lietuvių pediatrų delegacijos sudėtyje skrido į Maskvą. Visi ekipažo nariai ir keleiviai žuvo.

Docentą P.Baublį prisimena daugelis - buvę studentai, kuriems jis buvo ne vien dėstytojas, bet ir draugas. Jį prisimena tėvai vaikų, kuriuos jis gydė, jį prisimena tie, kuriuos jis išgelbėjo nuo mirties.

Balandžio 26-ąją Lietuvos žydų bendruomenės konferencijoje P.Baubliui po mirties suteiktas Lietuvos žydų bendruomenės garbės nario vardas.

"LJ" inf.

Aš kaip malda tariau vardus tų žmonių, pažįstamų ar nepažįstamų, kada nors matytų ir niekada neregėtų, kurie visoje Lietuvoje, miestuose ir miesteliuose, kaimuose ir bažnytkaimiuose, nepaisydami žiauraus teroro, gelbėjo pasmerktuosius mirti.

Aš kaip malda kartoju vardus tų žmonių, kurie įvairiose Europos šalyse, apimtose rudojo maro, tiesė pagalbos ir draugystės ranką, gyvybę ir duoną nešančią ranką tiems, kuriuos norėta sunaikinti dvasiškai ir fiziškai...

Icchokas Meras, Ir be ginklo kariai, 1967

IR BE GINKLO KARIAI

SUDARYTOJA S. BINKIENĖ

LEIDYKLA „MINTIS“
VILNIUS ■ 1967

Šitie kaulų rudi trupinėliai po kojų,
tarsi kulų skeveldros, suėstos rūdžių,—
buvo mažos kolytės — šokavo, bėgiojo
paskui baltą drugelį laukų takučių;
buvo trapios rankutės,— spurdėjo ir pynės,
aple motinos kaklą, krūtis ar pečius;
buvo didelės rankos, kurios prie krūtinės
prispaudusios glaudė mažus vaikučius.

E. MIEZELAITIS

KOVOTA DEL KIEKVIENOS GYVYBĖS

Ne tik mums, nuo pradžios iki galo praėjusiems Kauno geto pragarą, bet kiekvienam žmogui, pergyvenusiam hitlerinės okupacijos laikotarpį, jau nuo pirmųjų fašistų siautėjimo dienų buvo aišku, kad hitlerininkai, įgyvendindami savo žmogėdrišką rasistinę politiką, stengsis fiziškai sunaikinti visus žydų tautybės gyventojus, tiek suaugusius, tiek ir vaikus, kurie pakliuvo į jų nagus. Vėlesnieji mėnesiai ir metai patvirtino tuos pesimistiškus numatymus. Po karo buvo surasti ir pačių hitlerininkų paskelbti slapti dokumentai, kurie dar kartą parodė visam pasauliui iš anksto paruoštus žmogėdrių planus.

Jau 1941 m. gruodžio 1 d., sudarydamas „suvestines žinias“ apie Lietuvos teritorijoje įvykdytas egzekucijas, žinomas budelis, hitlerinės saugumo policijos ir SD (gestapo) vadas Lietuvoje štandartenfiureris Jegeris rašė, kad visoje Lietuvoje,— t. y. Kauno, Vilniaus ir Šiaulių getuose,— yra likę tik 34 500 žydų ir kad „šiuos žydus darbininkus bei jų šeimas aš taip pat norėčiau sunaikinti...“ Toliau jis paaiškina, kodėl jis iki 1941 m. pabaigos neįvykdė šio savo kėso: „Liko įvairiems būtiniais darbams naudojami žydai ir žydės, ir aš manau, kad, ir žiemai praėjus, jie dar bus labai reikalingi“. Taip, reichsverui ir vokiečių civilinei valdžiai reikalingi darbininkai, nemokama darbo jėga. Tačiau Jegeris nenurimsta: „Esu tos nuomonės, kad reikėtų tuojau pradėti žydų darbininkų vyrų sterilizavimą, ir tuo būdu sutrukdyti tolesnį jų dauginimąsi. Jeigu kuri nors žydė vis dėlto tapų nėščia, ji turi būti likviduota.“

Taigi, ateityje geto gyventojams draudžiama gimdyti. O kas bus su jau esamais vaikais? Veikusios geto pagrindinė komunistų vadovaujamos antifašistinės organizacijos vadovai gerai suprato, kad vokiečiai sieks sunaikinti vaikus, kuriuos jie taip pat buvo paskelbę savo priešininkais.

Iš pradžių organizacijos pastangomis pačiame gete buvo įrengta nemaža slėptuvių, kuriose, pavojui ištikus, galėjo rasti prieglobstį daugelis vaikų ir kurios iš tikrųjų buvo tam tikslui panaudotos. Tačiau jose galima buvo išbūti tik trumpą laiką — parą, dvi paras — kol pasibaigs eilinės žmonių gaudynės, vadinamosios akcijos.

Norint išgelbėti vaiką iš nuolat jam gresiančio mirties pavojaus, reikėjo jį išgabenti pro spygliuotų vielų aptvarą ir

Platų užmojų Igijo geto antifašistinės kovos organizacijos pas-
stengos gelbėti vaikus, užmezgus ryšį su Vilijampolės kūdikių
namų „Lopšelio“ vedėju gydytoju Petru Baublyu. Kreipdamasi
į įžymaus lietuvių dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlonio
į įžymaus lietuvių dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlonio
į įžymaus lietuvių dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlonio
į įžymaus lietuvių dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlonio

Tokį pat pažadą P. Baublys davė ir gydytojai R. Golachie-
nei, kuri gete organizavo medicinines pagalbos teikimą po-
grindžio kovotojams. Susitarė dėl vaikų perdavimo „tech-
nikos“ „Lopšelyje“ buvo atsiuntę ir R. Rozentalienė.

Gydytojas Baublys jau prieš tai buvo priglaukęs „Lopšely-
je“ kelis savo kolegų vaikus. O dabar pasipylė tie „pamesti-
nukai“. Lengva pasakyti „pasipylė“. Kelias nuo geto iki „Lop-
šelio“ neilgas – vos keli šimtai metrų. Bet kaip sunku buvo
juos įveikti!

...Tamsa gaubia Vilijampolę. Jos priedangoje šį vakarą
reikia išnešti iš geto trejų metų Tamarą Ratnerytę. Pogrin-
dinė idė Saterienė laukia, kol mergytė užmigs. Tuomet ją
jės į lagaminą, kurį laiko paruošta mergaitės tėvas. Bet
miegas vis neateina. O juk viskas paruošta. Nustatyta, kokie
sąryšiniai šiandien patuliuoja prie tvoros. Čia jau budi „lan-
džiojimo pro tvorą specialistas“ P. Sateris. O svarbiausia –
gydytojas Baublys žino, kad šianakt bus „pamestinukas“, ir pas
jį budi ir laukia patikimi žmonės. Bet mergaitė taip ir neuž-
migo. Jos kūkčiojimą galėtų išgirsti sąryšiniai. Tenka kitą
vakarą viską pakartoti iš naujo. Tačiau šį kartą medicinos se-
sėlė S. Berolovičienė įsiviešėjo jam luminalio. Gavęs vaistų, vai-
kas pagaliau užmerkia akis ir ramiai alsuoja. Dabar galima
tikėtis, kad pačiu atsakingiausiu momentu iš lagamino nepa-
sigirs garsai, kurie gali kainuoti vaiko gyvybę... Pasprukti
iš geto šį kartą pavyksta palyginti greit. Ir štai išimta iš la-
terienės paspaudžia skambučio mygtuką, o pati pasispaite. Pra-
eina minutė, kita. Kiekviena atrodo jai kaip amžinybė. Tačiau
dursys neatidaro. Po kurio laiko mygtukas paspaudžiamas an-
trą kartą, bet vėl tyla. O lauke šalta, vėjuoja rudens naktis.

Gydytojas Petras Baublys

Kaipgi palikti vaikų likimo valiai? Staiga pasigirsta bilesys –
atvažiuoja mašina, pilna uniformuotų gestapininkų. Sustos ar
nustos? Mašina praūžia pro šalį, ir vėl sunki tyla ir įtemptas
laukimas. Pagaliau durys prasiveria, ir moteris baltu chalatu
pasima vaiką... Tik vėliau teko sužinoti dėsimo prieštą.
Gydytojo Baublio kabinete sėdėjo nelauktas lankytojas, kurį
neturėjo nieko įtarti. Net ne visais savo bendradarbiais gydy-
tojas galėjo pasitikėti. Kai kurių teko saugotis. Bet didžiulį
paramą jis nuolat gavo iš seselių Elenos Uborevičienės ir
P. Vitonytės, kurioms buvo patikėtos visos „paslaptys“. Ne
pašydamos mirtingo pavojaus, jos daug padėjo, gelbėjant geto
vaikų gyvybes.

Penkis vaikus iš mirties nasrų išnešė ir „Lopšeli“ panašų
būdą L. Saterienė. Nenulstama vaikų gelbėtoja, ji pati surand
mieste drąsių žmonių. Pas Juzefą ir Joną Fedoravičius ji nu-
veda be tėvų likusių geto Tarybinės Armijos kovotojų Leibes
dukrelę Taibelę, kurią po to pasiėmė pas save, slėpė ir išau-
gojo iki išsivadavimo Antanina Klimavičiūtė-Balcionienė.

paspyrė vaikams visas savo slėptuves; jose pavyko išsaugoti
kelis šimtus tų, kuriems grėsė mirtis.

Tas pats pasikartojė ir rytojaus dieną. Ir po to, kai pasi-
baigė ši vaikų akcija, pareikalavusi apie pusantro tūkstančio
aukų, išlikę vaikai negalėjo viešai rodytis. Pagrindinė geto or-
ganizacija ir toliau stengėsi paslėpti juos mieste, nors tai da-
ganizacija ir pasidarė dar sunkiau, dar pavojingiau. Su dar didesniu
pasiryžimu draugai iš miesto ištiesė pagalbos ranką posmerk-
tiesiems.

...Praslinko daugiau kaip 20 metų. Nebeprisimena šiandien
KPI Vilniaus skyriaus masinių stovybų fakulteto studentas
P. Dvornas, kaip tėvelis jį nunešė iš geto pas gerasirdžius
Vilijampolės gyventojus, darbininkus Svirgius, kaip slaugė jį
šie žmonės ir, karul pradžios, sveiką perdavė tėvams, grįžu-
siems iš hitlerinų koncentracijos stovyklų nelsaisvės.

O kas žino, kad Lietuvos Kino studijos stovybos inžinierė
S. Budlovskaja maiše buvo išnešta iš geto pas kelių stovybos
darbininką Čepulį, kurio žmona Bronė rūpinosi jai kaip savo
tikra dukra?

Meile ir šiluma gaubė mažąją Mają Volbaite jos gelbė-
toja Olga Randomanskienė. O šiandien, besirušdoma tapti
vaikų gydytoja, Mają pasiryžusi su tokia pat meile ir šiluma
gydyti mažuosius pacientus.

Kiek pastangų teko padėti S. Aleknavičienei, T. Kvedera-
vičienei ir kitoms moterims, kad Mają Visocką būtų apsau-
gota nuo visų pavojų, kiltų gyva. O dabar Mają, kadaise iš-
gelbėtą iš Kauno geto, dirba III Vilniaus poliklinikos la-
borante.

Bet, tur būt, didžiausia dalis išgelbėtų vaikų už laimę gy-
venti, dirbti ir kurti yra dėkingi kilniam žmogui, gydytojui
Petriui Baublui. Tai jaunoji Vilniaus vaikų poliklinikos gydytoja
Tamarą Levienė, „Beržo“ baldų fabriko stalties Volodia Kacas,
tresto mechanikas Rozalija Milnerytė, Vandens ir kanalizacijos
įvertindama nepaprastą humanistinį gydytojo Baublio žygdar-
bį, Tarybinė Vyriausybė apdovanojo jį Didžiojo Tėvynės karo
II laipsnio ordinu. Šis aukštas vyriausybės apdovanojimas yra

taip pat didis ir kitų žmonių – kuklių, drąsių tarybinės Tėvynės
sūnų ir dukrų, kurie rūšiu išbandymų laikotarpiu išsaugojo tik-
rojo Žmogaus vardą, – pasiryžimo ir pasiaukojimo įvertinimas.

M. ELINAS, rašytojas
D. GELPERNAS, žurnalistas

Petras Baublys gimė 1914 m. gegužės 23 d. Lydoje. Baigęs Kauno
universitetą, nuo 1936 metų dirbo to universiteto vaikų ligų katedros asis-
tentu. 1942–1944 m. Kauno Kūdikių namų direktorius. Okupacijos metais
išgelbėjo daug vaikų, kurių tėvai kovojo partizanų būrių gretose, slėpėsi
arba hitlerininkų buvo sušaudyti. 1944–1958 m. P. Baublys dirbo Vilniaus
universiteto Vaikų ligų katedros vedėju. 1952–1955 m. Lietuvos TSR vy-
riausiosios pediatras. Nuo 1958 m. Vilniaus universiteto vaikų ir infekcinių
ligų katedros vaikų ligų katedros vedėjas. P. Baublys daug prisidėjo prie
Lietuvos vaikų sveikatos apsaugos gerinimo, gydytojų pediatrią kvalifi-
kacijos kėlimo, sanitarinio švietimo organizavimo. Nuo 1965 m. P. Baub-
lys – Lietuvos TSR nusipelnęs gydytojas.

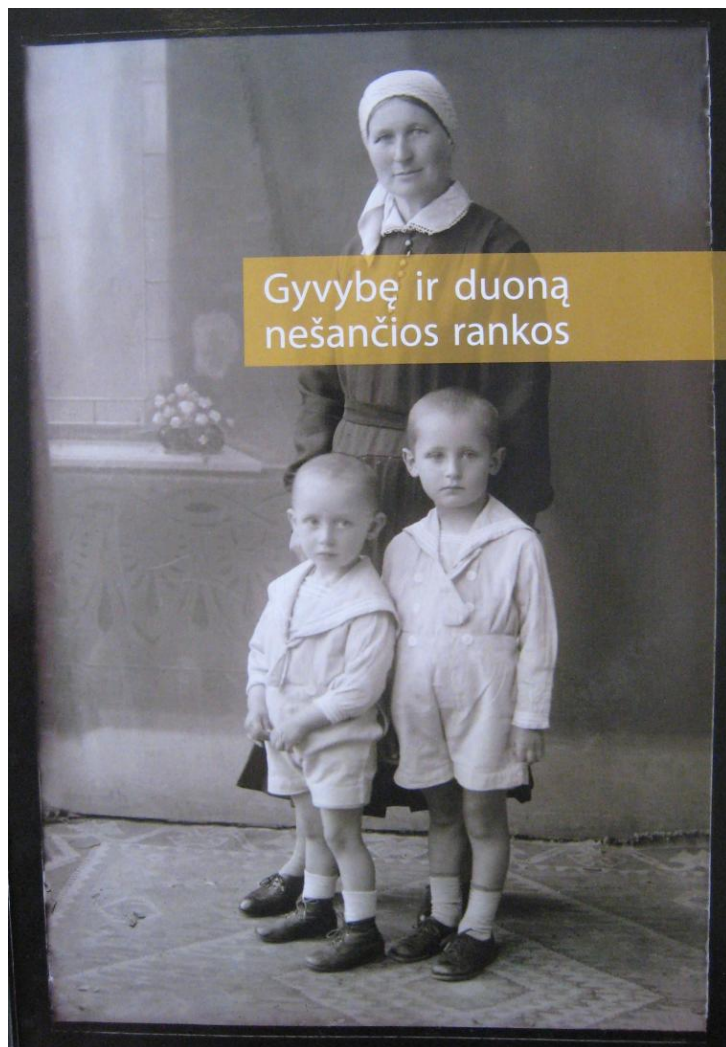
MOTERIS, GYVENUSI DĖL KITŲ

1941 m. sausio mėnesį mes, t. y. mano tėvai, duklė Liuda ir
aš, Kirovo srities, Uninskio rajono septynmetės mokyklos mo-
kytoja, persikėlėme į Kauną pas mano vyrą L. Šatunovą, kuris
tuo metu buvo vienos karinės dalies politinis vadovas. Gegu-
žės 2 d. vyras kartu su visa dalimi išvyko į pasienio karinę
stovyklą, o birželio 19 d. buvo komandiruotas į Mogiliovą.
Mes pasilikome Kaune.

Naujoje vietoje neturėjau nei draugų, nei pažįstamų. Mano
vaiką darželyje, kur jis dirbo sargu. Būta pasilaukę aš viena su
kūdra Liuda. Mes greitai užsidomėme ir ramiai miegojome.
Dukrelė Liuda. Mes greitai užsidomėme ir ramiai miegojome.
Dukrelė Liuda. Mes greitai užsidomėme ir ramiai miegojome.

Tačiau iš miego mus pažadino bombų sprogimai. Netrukus pa-
sigirdo sirena. Taip mums prasidėjo karas.
Evakuotis nesusėjome. Iš už kampo buvo užmuštas sunk-
vežimio, kuriuo mes važiuavome Kauno gatvėmis, vairuotojas.

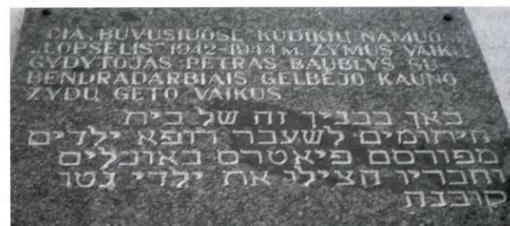
Mašina įstrigo į namo sieną. Žmonės iš kabinos iškrito ant
asfalto. Tėvas ir motina buvo sužeisti, vaikai – nesunkiai, ma-
nė pritrenkė krovinius. Sutrątelė kulkosvaidis. Reikėjo kažkur
ne pritrenkė krovinius. Sutrątelė kulkosvaidis. Reikėjo kažkur
dingti. Buvo tamsu. Netrukus mus apsupo ginkluoti vyrai.

Gyvybę ir duoną nešančios rankos

Rita Šatrovaite

1994 metais Kaune, Vilijampolėje, Lopšelio gatvėje prie 10-uoju numeriu pažymėto pastato, buvo iškilmingai atidengta memorialinė lenta. Joje lietuvių ir hebrajų kalbomis užrašyta: „Čia, buvusiuose kūdikių namuose „Lopšelis“, 1942–1944 m. žymus vaikų gydytojas Petras Baublys su bendradarbiais gelbėjo Kauno žydų geto vaikus“.

P. Baublio heroikumą įamžinanti memorialinė lenta ant buvusių Kauno kūdikių namų „Lopšelis“, 2006.
Lina Venclausko nuotrauka

Kaip tik 1942 metų pradžioje, kai Antrasis pasaulinis karas siautėjo visu smarkumu tiek Lietuvoje, tiek visoje Europoje, Kauno kūdikių namų „Lopšelis“ vadovu buvo paskirtas jaunas, bet perspektyvus pediatrijos specialistas Petras Baublys, kilęs iš žinomos ir gausios, šešių sūnų auginusios, Kauno pedagogų Piotro ir Zinaidos Baublių šeimos.

Broliai Baubliai. Pirmoje eilėje iš kairės – Bortas, Bontislovas. Antroje eilėje iš kairės – Mykolas, Jurgis, Petrus, Sėrgijus. Apie 1935/1936

Kūdikių namų “Lopšelis” kolektyvas.
Gydytojas Petras Baublys antroje eilėje pirmas iš dešinės.
Apie 1942-1944 m.

Smuggled in Potato Sacks

Fifty Stories of the Hidden Children of
the Kaunas Ghetto

Editors
Solomon Abramovich
and **Yakov Zilberg**

52

Ariela Abramovich Sef

the nearby church and used to take me to services every Sunday where I used to pray very earnestly. I even used to go with the other village children to the local SS head quarters, where the Germans used to give us chocolate. They say that I used to come away with more chocolate than anyone else. Yet, when the Germans came by, Vladik, the youngest son in the family, who later became the writer Vldas Dautartas, tried to take me away on a boat. He was 14 then and had no confidence in me; he thought I might give myself away again. Everyone would have long since forgotten about my past if it had not been for Mama Julia's third son, Lyonka. He was serving in the police, was already married, had children of his own, but had a terrible weakness for the bottle and used to get out of control. He used to try and wheedle money out of his parents all the time and threatened to give me away.

Figure 24. Ariela Abramovich with foster mother Julia Dautartiene who took her from Dr Baublys children's home 1945.

47

Right Meant Death, and Left, Life

just be one more whore.' I survived and had the chance to grow up, while he met his end. He was called to account. (See Figure 21. Jakob Abramovich's Work Permit signed by Dr Zacharin.)

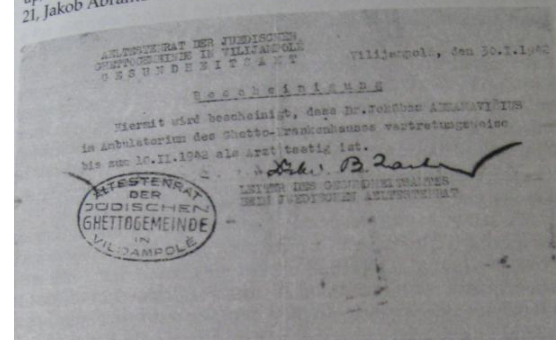
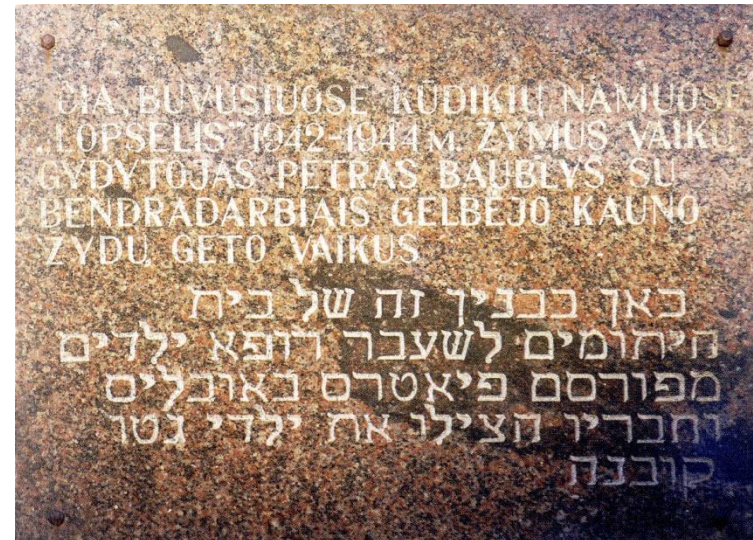

Figure 21. Jakob Abramovich's Work Permit.

Vilijampole 30.1.1942
Council of Elders of the Jewish Ghetto Community in Vilijampole
Health Office Certificate
We herewith certify that Dr. Jokubas Abramavicius is employed at the
Ghetto Hospital Outpatient Department as a locum doctor until
10.11.1942
Head of the Health service
Jewish Council of Elders signed Dr B. Zacharin
Stamp Council of Elders of Jewish Ghetto Community in Vilijampole

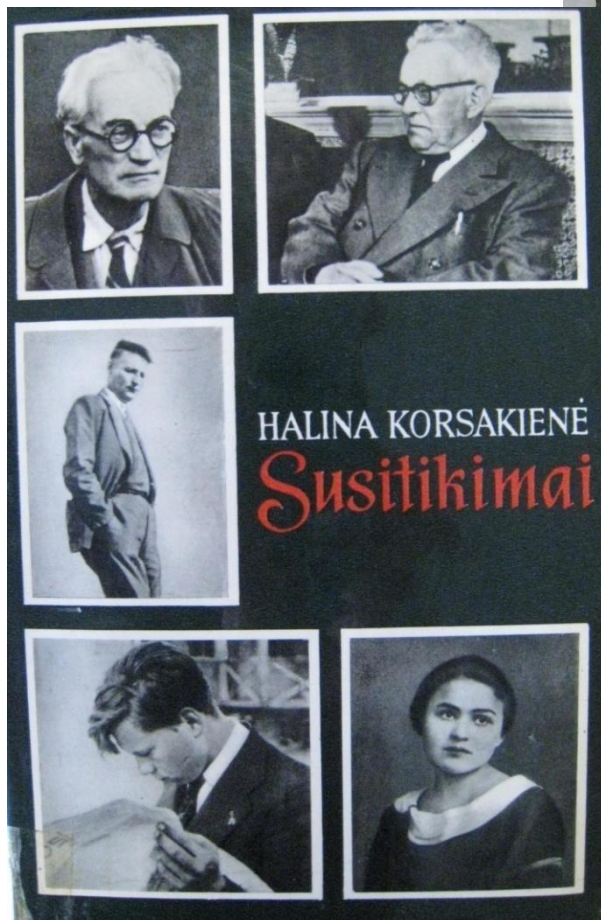
One fine day Dr Baublys sent word that I was dying, and that if there was even the slightest chance, my parents needed to come and fetch me. It turned out that I had retained word-perfect everything our neighbours' sons had taught me. Well aware that this attracted attention, I started reciting the names I had learnt: Napoleon Bonaparte, Marshal Foch and so on. 'That can't possibly be an abandoned bastard child!' was the response. To make matters

1994 m. Vilijampolėje prie kūdikių namų (Lopšelio g. 10) atidengta **memorialinė lenta**: „Čia buvusiuose kūdikių namuose „Lopšelis“, 1942–1944 m. žymus vaikų gydytojas Petras Baublys su bendradarbiais gelbėjo Kauno žydų geto vaikus“ (Kauno m. mero 1994 06 24 potv. Nr.451; tekstas lietuvių ir hebrajų kalbomis).

Gelbstint vaikus, daug padėjo gydytojas Petras Baublys. 1942-1944 m. jis dirbo Kauno kūdikių namų direktoriumi. Nuo 1942 m. jis palaikė ryšius su antifašistine geto organizacija, kuri per rašytoją Danutę Čiurlionytę-Zubovienę ir jos vyrą Vladą Zubovą bendravo su gydytoju. P.Baubliui sutikus priimti vaikus, pas jį atvykusios R.Golachienė ir R.Rozentalienė susitarė dėl vaikų perdavimo. Vaikai būdavo atnešami ir kaip pamestinukai paliekami prie kūdikių namų durų. P.Baubliui aktyviai padėjo medicinos seserys Elena Uborevičienė ir Pranė Vitonytė.

Kauno medikai kovotojų antifašistų gretose (1941-1944 m.) /
Butkuvienė A., Varašinskas K. // Sveikatos apsauga. -1983, Nr. 11, p. 46-49

mo okupantams dalyvių tarpe patyliukais iš lūpų į lūpas sklido po Kauną žinia, jog šis jaunas ir energingas gydytojas, išmanus specialistas, dar yra ir pasiaukojęs humanistas, kuriuo galima be atodairos pasitikėti. Šis bebaimis žmogus, rizikuodamas savo ir artimųjų gyvybe, aršaus hitlerininkų siautėjimo metu neatsisako gelbėti persekiojamų, beteisų vaikų. Pasirinkęs kilnią gydytojo profesiją, jis savo gyvenimą paskyrė kovai su ligomis. O argi „rudasis antkrytis“ nebuvo siaubingiausia mūsų epochos epidemija? Ir ar su ja neprivalėjo ir jis, gydytojas, stoti į žūt-būtinės imtynes?

Gal būt, gydytojui atrodė natūralu, jog jam, Vilijampolės vaikų namų vedėjui, iš anksto susitarus, iš gretimai spygliuota viela užtverto viduramžiško geto būdavo atnešami pasmerktieji kūdikiai ir, kaip pamestinukai, paliekami prie durų.*

Kai pokario dienomis kai kas pabandydavo gydytojui P. Baubliui priminti tą okupacijos metų jo žygdarbį, jis, tarsi nusteбęs, su jam būdingu kuklumu tik gūžtelėdavo pečiais: argi nebuvo tai paprasčiausia jo, gydytojo, pareiga — gelbėti vaikų gyvybę? Argi jis, gydytojas, galėjo kitaip pasielgti?*

* * *

Šiandien, kai menu tas niūrias, pafrontėje praleistas dienas ir mūsų atsitiktinę pažintį su gydytoju, šiurpūs paveikslai, anuomet atsispaudę akių tinklainėje, lyg sulėtin-tai sukamoje juostoje, vieni per kitus iškyla iš sąmonės gelmių.

...Už Nemuno vis grasiau grūmoja kanonada. Apylinkė tolydžio tuštėja: iš visų kaimelių ir vienkienių vyrai va-romi kasti apkasų už tolumoje dunksančio miško. Gąsdi-

* Ir be ginklo kariai. 1967. Sudarytoja S. Binkienė.

** Už dalyvavimą pasipriešinimo kovoje su okupantais gydytojas P. Baublys buvo apdovanotas Didžiojo Tėvynės karo ordinu.

Šypsena, giedras sąmojis – tai geriausias vaistas ir nuo ligų, ir nuo blogo ūpo, - sakydavo jis tėvams. P. 55

VILNIAUS ATMINIMO KNYGA

Mieste įamžintos asmenybės

Antanas Rimvydas Čaplinskas

B

50

Baublys Petras
(1914 05 23 – 1973 12 16)

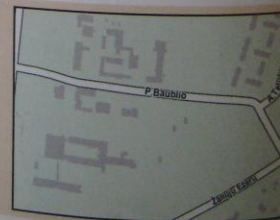
Gydytojas
pediatras, docentas

Gimė Lydoje. 1931 metais baigė Kauno I gimnaziją, o 1936 metais – Kauno Vytauto Didžiojo universitete mediciną. Dirbo Raudonojo Kryžiaus tuberkuliozės sanatorijoje, o nuo 1937 metų Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto Vaikų katedroje dirbo asistentu. Nuo 1942 metų dirbdamas Kauno kūdikių namų direktoriumi gelbėjo nacių persekiojamų šeimų vaikus. Nuo 1944 metų dėstė Vilniaus universitete. 1944–1954 metais buvo Infekcinių ir vaikų ligų katedros vedėjas, docentas, 1950–1958 metais Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos vyriausiasis pediatras. Buvo labai mėgstamas ir gerbiamas vaikų gydytojas. Kartu su kitais parašė knygų apie vaikų auginimą ir ligas.

Žuvo lektuvo katastrofoje prie Karačiarovo kaimo, netoli Maskvos, garbiausiems Lietuvos pediatrams skrendant į sąjunginę pediatrų konferenciją Charkove.

Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse. 1977 metais Izraelyje Petrui Baublui suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas po mirties.

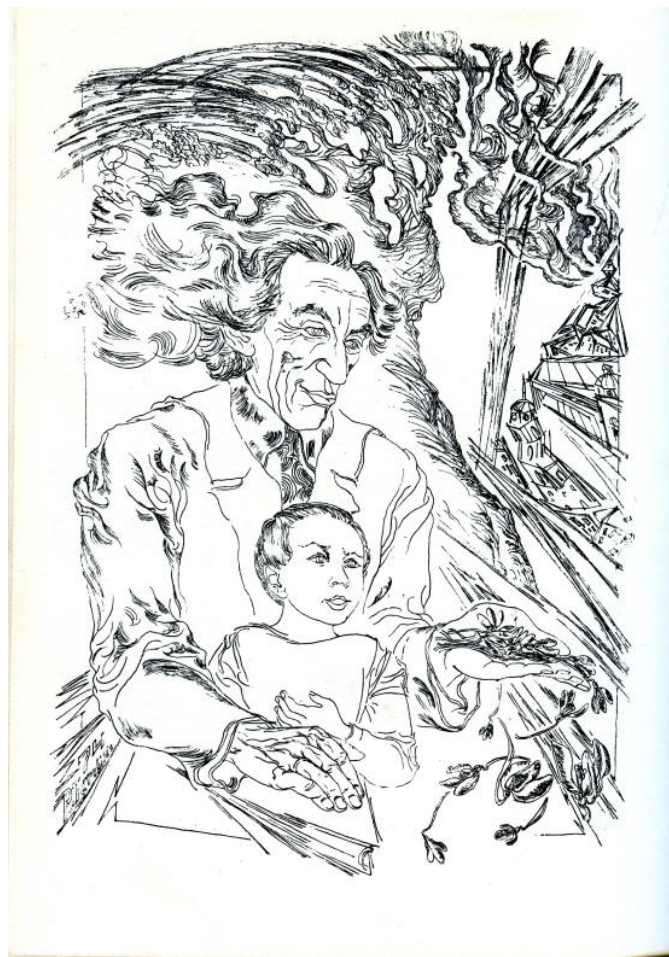
P. Baublį gatvė Santariškėse
(1992).

Ариела Сеф

Рожденная в гетто

Doc. P.Baublys / Rimtas
Tarabilda//Lietuvių grafika 1971-
1974.- V., 1976.

Gydytojo Petro Baublio 100 –ųjų metinių minėjimas

2014 m. gegužės 23 d. prie namo (Šilo g. 42), kur gyveno gydytojas Petras Baublys su šeima, 1958-1973 m., atidengta paminklinė lenta

Ekspozicija Vaikų ligų klinikoje, Antakalnio g. 57 2014 m. gegužės 23 -31 d.

Paroda, skirta doc. Petro Baublio 100-osioms metinėms paminėti
Lietuvos medicinos bibliotekoje

Paroda dr. Petrui Baubliui Lietuvos žydų benduomenės namuose. 2014 m. Iš kairės prof. V.Triponis, doc. Dalia Triponienė, parodos autorė Polina Pailis.

Literatūra

- <http://www.jmuseum.lt/index.aspx?Element=ViewArticle&TopicID=526>
- <http://www.lzb.lt/lt/titulinis/16-lzb-naujienos/2446-vaiku-gydytojo-doc-petro-baublio-100-asias-metines-minint.html>
- <http://www.vmk1.lt/9-skelbimai/naujien%C5%B3-archyvas/2264-de%C5%A1imtme%C4%8Dius-ir-%C5%BEmones-siejan%C4%8Dios-gijos>
- Dešimtmečius ir žmones siejančios gijos / Valentina Jakimavičienė // Lietuvos žinios. - 2014, geg. 31, p. 9.
- <http://metskaitlius.blogspot.com/2010/12/gydytoju-lektuvo-katastrofa.html>
- <http://medicinayholocausto.blogspot.com/2012/07/petras-baublys-un-medico-que-hizo-el.html>
- "Gydytojų lėktuvo" katastrofa / A.Srėbalienė // XXI amžiaus savaitinis žurnalas Ekstra. - 2002 m. rugsėjo 16-22 d. Nr. 36. Elektroninė prieiga adresu <http://www.lrytas.lt/ekstra/archyvas/2002/0916>
- Kauno medikai kovotojų antifašistų gretose (1941-1944 m.) / Butkuvienė A., Varašinskas K. // Sveikatos apsauga. -1983, Nr. 11, p. 46-49
- Doc. P.Baublys / Rimtas Tarabilda//Lietuvių grafika 1971-1974.- V., 1976.

Maloniai prašome, aptikus netikslumus ar atpažinus neįvardintus asmenis, parašyti ar paskambinti.

Kontaktai:

El. p. : regina.vaisviliene@lmb.lt

Tel.: (8~5) 261 73 96